

# SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:	v upravnistvu prejemam:
celo leto . . . . . K 24—	celo leto . . . . . K 22—
pol leta . . . . . 12—	pol leta . . . . . 11—
četrt leta . . . . . 6—	četrt leta . . . . . 550
na mesec . . . . . 2—	na mesec . . . . . 190

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5 (v pritličju levo), telefon št. 34.

Izhaja vsak dan zvečer izvenredni nedelje in praznike.

Inserati veljajo: petoslopnina petlet vrsta za enkrat po 16 vin., za dvakrat po 14 vin., za trikrat ali večkrat po 12 vin. Parle in zahvala vrsta 20 vin. Poslano vrsta 30 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru. Upravnistvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati l. t. d., to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vpostlatve naročnine se ne ozira. „Narodna tiskarna“, telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:	za Nemčijo:
celo leto . . . . . K 25—	celo leto . . . . . K 30—
pol leta . . . . . 13—	pol leta . . . . . 11—
četrt leta . . . . . 650	četrt leta . . . . . 550
na mesec . . . . . 230	na mesec . . . . . 190

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znakma. Upravnistvo (spodaj, dvorišče levo). Knafljeva ulica št. 5, telefon št. 85.

## Na stari poti.

Dunaj, 25. marca.

Bog ne zapusti »pravih« naših patrijotov. V pravem trenutku je zaprl s svojimi prazniki redakcije dunajskega časopisa in domoljubnega ogorčenja žareči oficijozni žurnalisti, ki so prali našo, od Črnogorcev kiyavo žaljeno čast s potoki svojega črnila ter s peresi do zob oboženi kričali svojo staro zljajano »U boj!« tokrat za spremembo proti Črni gori, ne proti Srbiji, ti dunajski kuliji, ki si domnevali, da predstavljajo avstrijsko javno mnenje, z njimi vred pa tudi oni, ki jih inspirirajo, jim šepetajo vedno na uho ter jih kakor pse spuščajo z verige ter zopet priklenjajo, so dobili tri dni od boga, da se streznijo, premislijo — in pozabijo svojo blamažo ter svojo perfidijo. Spametovali se ne bodo — ne dunajski časopisi in ne njihovi inspiratorji in tudi sramovali se menda ne bodo.

Sramovali se ne bodo svoje politike, ki se je »zmagoslavno« povzpela do najčistejšega macchiavelizma, pred katerim si celo evropska diplomacija, katere rokodelstvo nima mnogo opraviti z moralnimi principi, tišči nosove . . .

Naši diplomati smatrajo, da preti Avstriji pogin, ako ne dobe Skadra Arnauti. Izbiti Skader iz rok črnogorske armade, predno ga je dobila, to je bistvo avstrijsko - črnogorskega konflikta. Da doseže ta uspeh, se je naša diplomacija poslužila izrednih sredstev. Sino veselila in imamo na razpolago kolosalno armado in silno brodogradnjo. S pestjo bi bili lahko dosegli, kar smo hoteli — toda z možko pestjo. Nikdo v Avstriji bi sicer ne razumel, zakaj riskiramo le eno infanterijsko čepico za Skader — toda mogočna volja velesile bi se bila pokazala in bila bi morda imponirala na zunaj in na znotraj. Pomenjalo bi bilo tako postopanje javno kršenje nevtalitet, toda topovi in bojne ladje so argument, ki ne poznajo logike. Značilno za našo diplomacijo, da si ni upala ravnati odkrito. Zato je pričela z naravnost divjo »moralizirajo« gonjo proti Črni gori ter skovala mrežo obrekovanj in natolcevanj, da ž njimi opraviči svojo akcijo.

Našli smo v petek one štiri točke, katere so izsilile »intervenci-

jo humanitete«. Strašne grozovitosti smo čitali in stokratne zakletve, da nas vodi le humaniteta, če zahtevamo odhod civilnega prebivalstva. Vse druge atere so se skoraj izčrpale, o Skodri nikdo več ne govori in nedeljski »Fremdenblatt« le zagotavlja, da domo v bodoče, če se zgodi še en podoben slučaj, sami skrbeli za varnost naših trgovskih parnikov. Krvavi romani o Paliču in nasilnih konverzijah se utihnili in ista Avstrija, ki je trepetala samega ogorčenja nad »mesarji« svojih katoliških varovancev, je priznala Djakovico z mnogimi tisoči teh svojih varovancev Srbiji! Moralna konsekvencia, kateri ne najdete para! Drhteli smo nad trpljenjem civilnega prebivalstva v Skadru in preklinjali barbare, katerih krogle padajo v samo mesto ter razdirajo nevtralna poslopja — da so leta 1870/71 delali Nemci s Strassburgom še nekoliko drugače, na to smo pozabili.

Toda item. S Skadrom se nam je posrečilo. Črnogorska vlada je privolila v odhod civilnega prebivalstva, konstatirajoč s protestom, da je Avstrija s to svojo zahtevo eklatantno kršila nevtaliteto.

Toda tudi v to kupo veselja naše diplomacije pa so padle grenke kaplje. Italija in Rusija, hoteč preprečiti nadaljne konflikte, sta nasvetovali v Cetinju, da se ustrezno avstrijski želji. Zgodilo se je po naši volji in pred celo Evropo nam je »mali Nikita« utisnil pečat kršitelja nevtalitete, nas obdolžil mednarodnega zločina. Radovedni smo, kako bodo naši diplomati branili čast in ugled monarhije — ono čast in oni košček ugleda, ki ga morda v Evropi navzlic njihovim akcijam vendar le še imamo.

## Vodna sila ob zatvornici na Ljubljani in vodopravna razprava.

(Dalje.)

Pri drugi razpravi, ki se je pričela v četrtek, dne 20. marca ob 9. dopoldne, nista bila več navzoča zastopnika uprave c. kr. državnih železnic. Poprej sta bila dala zapisate na zapisnik le toliko, da se »vollinhaltlich« pridružujeta izjavi deželnega odbora. Iz tega je pravni za-

stopnik mestne občine izvajal, da uprava c. kr. državnih železnic ne kaže stvarnega interesa na predmetni vodni sil in je k projektu deželnega odbora pristopila le formalno vsled splošnega dogovora z deželnim odborom zastran skupnega zasledovanja vodnih sil. Nadalje je dr. Majaron protestiral zoper to, da železniška uprava v svoji konsenzni prošnji govori o mestni občini kot pravnem konkurentu, ter je marveč javen avtonomen faktor, kateremu je ustava odkazala najvažnejše upravne naloge na določenem ozemlju, in ker mestna občina, ravno zvesta si teh nalog, prosi za podelitev te vodne sile in je le obžalovati, da jej pri tem drugi javni faktorji brez najmanjše potrebe nasprotujejo s konkurenčnim projektom. Elektrificiranje državnih železnic je nedogledno in bi pri tem predmetna vodna sila sploh ne mogla priti do nobene vloge.

Za projekt mestne občine se je vložil k zapisniku obširen ekspozitivni študij, ki vsebuje vse potrebne tehniške veščakov mestne občine. Ta ekspozitiv je opremljen z mnogimi natančnimi diagrami. V vodotehničnem delu izvaja priznani veščak aut. ing. T. Schenk (bistveno): Ljubljana ima kot kraška voda to zanimivo lastnost, da ima nizke vode od junija do septembra, najnižjo vodo v avgustu, maksimalne vodne množine v oktobru; od oktobra do okt. decembra so specifično ugodne vodne množine. Vsled tega zamore ljubljanska elektrarna, katera ima po zimi zaradi razsvetljave največ konsuma, poleti pa najmanj, vodno silo na Ljubljani vsak čas najbolj izkoristiti. Najidealnejša rezerva za to vodno silo je sedanja mestna parna centrala. Druge vodne sile kot rezerve, oziroma podpore za Ljubljano, ne pridejo v poštev, ker imajo skoro ob istem času, kot Ljubljana, najmanjše vodne množine in ne morejo torej Ljubljane podpirati, ne da bi oškodovale svojih glavnih konsumentov. Kar se tiče posebej projekta deželnega odbora, ki hoče vodno silo na Ljubljani zvezati z ono na Završnici, se izvaja: Za podlago raziskave se vzame, da so že vsi glavni bajerji pri Završnici, v katerih se zbira voda za dobe nizke vode, z vsebino (1,510.000 m<sup>3</sup>), dograjeni (v resnici se za sedaj zgradi samo en bajer z vsebino 70.000 m<sup>3</sup>). Iz meteoroloških in hidroloških raz-

mer Završnice sledi potem: Ako ima Završnica svoj lasten krog konsumentov, more v ugodnih letih temu krogu zadoščati, ne more pa pri tem nikakor biti rezerva za Ljubljano. — Ako je Završnica zvezana z Ljubljano in imata vsaka svoje konsumente, potem ne zadostujejo bajerji Završnice nikakor več za rezervo in je potrebna parna rezerva. Tretji slučaj bi bil, da bi bila Završnica izključno namenjena kot rezerva za Ljubljano. To pa je brezpogojno skrajno nerentabel. V vseh treh slučajih se je računalo že v ugodnim sodelovanjem bajerjev na Završnici. Toda ti bajerji bodo najbrže vodno silo na Završnici tako podražili, da bo nerentabel. Daljnovid od Završnice do Ljubljane bi veljal najmanj 1.000.000 K, in bi združeni napravi Završnica - Ljubljana absolutno ne mogli donosati dohodkov, s katerimi bi se mogli pokriti stroški za amortizacijo vzdržavanja obeh naprav. daljnovidov, parne rezerve itd.

Ekspozitiv mestnih tehniških izvedencev pobija nato točko za točko trditev deželnega odbora s podrobnimi štetiškami in sklicujoč se na natančne priloge diagrame. Med drugim navaja sledeče: Trditev deželnega odbora, da bo treba v sedanji parni centrali in v sedanjem omrežju ogromnih izprememb in investicij, ne odgovarja resnici. Vse preuredbe v centrali in v omrežju, katere so potrebne, da se omogoči sodelovanje z vodno silo, bodo veljale 90.000 kron, torej komaj desetino tega, kar bi veljal samo daljnovid od Završnice do Ljubljane.

Enako neresnična je trditev, da je vodna sila za Ljubljano premala. Nasprotno, more se priklopiti za 300% več motorjev in za 80% več luči, kakor sedaj, ne da bi bilo treba celo leto, razven v ekstremnih slučajih, količkej uporabljati parno rezervo.

Nadalje bo mestni občini v resnici mogoče, da zniža ceno elektr. toku, ne da bi trpeli vsled tega občinski dohodki; že samo prihranki na premoju bodo znašali 80.000 K na leto. Sploh bo naprava ljubljanske občine v istem času že amortizirana, ko bi deželne naprave v najugodnejšem slučaju dosegle šele za rentabilnost potrebno višino konsuma. Zastopniki deželnega odbora so sami priznali, da bodo potrebovale deželne naprave parne rezerve. To govori

dovolj za gospodarski pomen projekta mestne občine, katera že ima svojo parno centralo in sploh najmanjše investicijske stroške.

Dodatno k temu je poudarjal pravni zastopnik mestne občine, da zamore potemtakem edinole že obstoječa parna elektrarna v Ljubljani v zvezi z vodno centralo zanesljivo in racionalno zadostiti danim zahtevam glede električne luči in gonil po cenah za tok, ki se v Ljubljani zamorejo plačevati, in da je izključena vsaka kombinacija, po kateri bi mogla Završnica nastopiti gospodarsko uspešno kakor rezerva za Ljubljano.

Glede na splošno motivacijo deželnega odbornika dr. Lampeta, da je ta deželni projekt le del velike skupne naprave za preskrbovanje občin itd. z električnim tokom in da bo v zvezi z drugimi deželnimi hidroelektričnimi centralami dosegel svoj namen, je odgovarjal dr. Majaron: Ali je takozvana velikopotezna akcija prav zamišljena in ali se sploh da izvršiti in s kakim gospodarskim ter finančnim uspehom, to je še na vse strani odprto vprašanje. Gotovo pa je, da imamo tu opraviti šele z nekakim programom s popolnoma nejasno bodočnostjo in da nikakor ne gre, golemu programu na ljubo žrtvovati vodno silo, katero lahko mestna občina takoj in s popolnim uspehom izrabí v veliko gospodarsko korist ene desetine vsega deželnega prebivalstva, stanujočega kompaktno v Ljubljani in njeni okolici. Tudi je po strokovnjaških mnenjih jasno, da je ta vodna sila v Ljubljani napram vodnim velepodjetjem, katera ima dežela v programu, prav ničevega pomena in da o kaki dopolnitvi vodnih velepodjetij po takoj majhni energiji še govora biti ne more. Ako pa ima deželni projekt le samostojen in lokalni pomen in ako gre pri tem le za oslabljenje že obstoječe mestne elektrarne, je kaj takega že v naprej odsoditi z gospodarskega in moralnega stališča.

Glede »konfliktov« je zavračal mestni zastopnik, da zadene krivda tistega, ki napada mestne interese. Mestna občina bo svoje ceste in trge in gospodarsko pozicijo, ki jo ima v svoji elektrarni, branila najodločneje proti vsakomur, osobito pa proti kakim vsiljivi in nezdravi konkurenci. Prikritih groženj se ne boji, osobito če so nezdržljive z »dobro urejeno

## LISTEK.

### Vojska v miru.

Spisal Vilko M.

Od vseh koncev so prihajali z rdečimi pozivnicami, s kovčegi, nahrbtniki in culami. Od ranega jutra so se zbirali in okrog pol dne bilo vse črno na prostranem dvorišču šentpeterske vojašnice; priletni možje in mladi fantje. Eni so posedali na svojih prtljagah, polotožni, polzaspani, drugi so iskali mize svojih stotnij, nekateri so klicali znanca, tovariše iz aktivnih let z zahripelim glasom, drugi pa so nemirno prehajali široko dvorišče z iskajočimi pogledi. Med to pisano vrvenje se je mešalo sirovo, pijano vpitje, ki je prihajalo iz kantine. Mešalo se je, kakor težka, umazana in nadležna megla, zdaj v gostejših, zdaj v redkejših kopah.

»Korni maneuver! Vojno stanje! To bo vrag! Srečen, kdor se izmaže!« Tako so si žugali in ko sem jih slišal, lotila se me je popaljenost, zakaj vedel sem skoro, da se ne bom mogel izmazati. Bolan nisem bil in moral bi biti že res bolan, da bi me odpustili. Zdravnik je namreč pregledoval jako površno in ni hotel prislo-

dití nikomur vere, če ni kazal očitvinih znakov bolezni. Tako se mi je primerilo, ko sem se priglasil k maderjem zaradi »revmatizma«, da mi je dejal zdravnik čisto lakonično: »Hoja ga bo pregnala.« Zasmejala sva se potem oba, on menda mojemu la. revmatizmu, jaz pa njegovemu lakoničnemu receptu.

Popoldne so nam razdelili »cunje«. Nimam baš primernejšega izraza za tisto obleko, ki smo imeli v njej predstavljati avstrijske bojevničke. Krpa pri krpi, vsakojake velikosti, vsakojake oblike. Neštevilni madeži, rahlo nuancirani v svoji pestrobajnosti, pomanjkljivi gumbi, popuščeni šivi: pravcate cunje!

Jako originalna je bila razdelitev »cunj«. Postavili so nas bili v dve vrsti, prav daleč drug od drugega. Ko smo bili tako razpostavljeni, zagrabil je vojak na narednikovo povelje kup plaščev ter pričel kar povrsti metati pred vsakega posameznika po en plašč. Nihče ni smel izbirati, nihče oporekati. Ravno tako so nam razdelili potem hlače, jopiče, čepice in drugo šaro, ki je potrebna vojaku. Armiranje je šlo na ta način hitro od rok in čez dobro uro smo že zamenjali civilno obleko z »uniformo«, če se morem sploh tako laskavo izraziti.

Bog se me usmili! Kmalu bi se

bil razjokal sam nad sabo, ko sem pomerjal svoje »cunje«. Hlače so mi bile skoro do kolena, a tako široke, da bi se bil kmalu izgubil v njih. Ker jim je manjkalo gumbov za naramnice, sem jih moral prvi dan kar — v rokah nositi. Jopič pa mi je bil skoro pretesen in je imel tako kratke rokave, da so mi segli čisto na komolce, če sem iztegnil lakti. Da mi ni prevelika in posvaljkana kapa popolnoma zakrila oči, sem se imel zahvaliti edinole uhljem, ki so jo potrepljivo podpirali. Bil sem res prvi tip »kranjskega Janeza«.

Še so nekateri prehajali dvorišče tisti in naslednji dan v civilni obleki, tretji dan pa je bila »mobilizacija« dovršena. Ravne vrste so se razpregle ta dan popoldne po širokem dvorišču od stene do stene, spredaj so se postavili višji častniki in trobentač je zabil »k molitvi«. Svečan mir je zavladal v tistem trenutku. V vsej ogromni masi se ni niti zganilo, ampak vse je stalo na svojih n. estih, kakor okamenelo — vojska kralja Matjaža.

Po kratkih poveljih se je pričelo prazniti dvorišče in kjer je bilo pred dobro uro še pestro vrvenje, nastala sta zdaj praznata in mir. Dolga procesija pa se je motala med ulicami, pomikajoča se proti Dolenjski cesti, korakajoča na »Vojno polje«. Tisoč

neg se je izprožilo in zagrmelo, kakor v eno samo stopinjo, težko stopinjo velikana, očeta moči in sile.

V srečo sem si štel, da so me potaknili v pisarno in zato si baš nisem obetal hudine. Tako sem se bil odtegnil skupnemu odhodu, ker me je moj dobri narednik Grapar odločil, da odrinem s stotnijskim trenom, odhajajočim precej kasneje za moštvo. Narednik me je potolažil, da se bova lahko peljala; ali če človek obrača, pravijo, da ima bog navado obrniti. Zgodilo se je tudi nama tako. Toliko, da sem še lahko zagnal tornistro na naš stotnijski voz, pridrvel je trenski nadporočnik in zapovedal, da se ne sme nihče peljati. Bila nas je cela kopa, večinoma šarži iz pisarn in njih protežiranci, vsi računajoči na komoditeto. Nadporočnik je postavil k vsakemu vozu po enega, da je čuval prtljago, kolikor nas je bilo pa odveč, nas je vvrstil na čelo trenu in tako sva jo morala tudi midva z narednikom pobirati peš proti Šmarju, kjer nam je bil cilj tega dne. Hvala bogu, da sem se le iznebil tornistre! Gotovo ni bila tako naša pot po beli, gladki cesti niti v primeri s potjo možta, ki je koj onkrak Dolenjskega mostu krenilo s težkimi »rjavkami« na Golovec, potem pa po samih hribih proti Šmarju na nočno vajo.

Mrak je bil, ko je dospel tren na

svoj cilj. Reditelji so nam bili pripravili prav udobno pisarno v lihi neke vdove. Originalna je bila ta ženska vseskozi in prav vesel sem bil, da sem se lahko intenzivneje seznanil z njo, kolikor sem imel pač prilike v štirih dneh. Bila je to priletna kmečka žena, visoke postave, zelo gostobesedna, pridigarska skoro, ali izredno prebrisana. Do vojakov je gojila neko posebno spoštovanje, ker je vsakemu brez izjeme rekla »gospod«. Nezaupna pa tudi ni bila premalo. Čudno se ji je zdelo, da so ji tisti večer nosili vojaki naročila izključno le v imenu narednika Graparja. Tako je prišel k njej vojak in naročil:

»Mati, pripravite v pisarno postelj!«

»Kdo pa je naročil?«

»Grapar.«

Pripravila je.

Pa je prišel drugi in je dejal:

»Mati postavite v pisarno petrolejko!«

»Kdo bo pa petrolej plačal?«

»Grapar.«

Postavila je.

Pa je prišel tretji in je naročil še eno mizo, četrti kup slame, peti metlo. In tako so hodili še drugi in so vsi naročali v imenu Graparja. Žena pa je storila, kakor so ji veleli.

(Dalje prihodnjik.)

avtonomno upravo. Konflikte glede souporabe zatvornic z barjanskimi interesi so možni tudi, če zgradi dežela vodno napravo. Tudi mestna občina jih bo lahko izlepa izravnala, sicer pa bo za to zlasti po novem vodopravnem zakonu kompetentno politično oblastvo, ne pa deželni odbor. Situiranje naprave na Ambroževem trgu ne bo oviralo prometa, bo pa mnogo ugodnejše, kakor pa po deželnem projektu, ker se pridobi dosti več prostora za bodoče pristanišče ladij, čolnov itd.

Ker je pravni zastopnik mestne občine končno kritiziral tudi izjavo deželnega stavbnega svetnika gosp. Sbrizaja, je bil ta zopet k razpravi pozvan in je izjavil, da je kakor načelnik močvirskega odbora upravičen, podajati v njegovem imenu izjave. Mestni zastopnik je pa opozoril na zakon, po katerem oddaja takih izjav, kakršna je bila gosp. Sbrizaja, sploh ne spada v delokrog močvirskega odbora.

Nato sta bila zaslišana državna tehnikarja kakor izvedenca stavb. svetnik Bloudek in inženir Krenner.

## Vojna na Balkanu.

### Avstro - Ogrska in Črna gora.

V soboto popoldne je avstro-ogrski poslanik na Cetinju drugič predložil pritožbo in zahteve avstro-ogrski vlade. Kakor znano, zahteva Avstro - Ogrska:

1. da smejo zapustiti ne samo vsi tuji podaniki, marveč vsi civilni prebivalci obleganega mesta, in da prenehajo oblegovalcem obstreljevati oblegano trdnjavo,

2. zahteva, da se kaznujejo oni, ki so zakrivali afero parnika »Skodre«.

3. zahteva mednarodno komisijo za preiskavo glede umora franciškega patra Palića in

4. da preneha Črna gora spreobračati katoličane v pravoslavno cerkev.

Da bo Črna gora gotovo kaznovala vse one, ki so zakrivali afero parnika »Skodre«, če so bili ti krivci Črnogorci, je popolnoma gotovo, in bi take zahteve niti ne bilo treba staviti. Težko umevno pa je, odkod pravica zahtevati mednarodno komisijo zaradi umora patra Palića in odkod pravica umešavati se v dozdnevne verske netolerantnosti. Kapitulacijsko pravico so imeli konzuli samo v Turčiji, v Srbiji in Črni gori pa te pravice ne obstojajo, tedaj ne obstojajo tudi v okupiranih pokrajinah. Glede tega zahtev tedaj niti niti sence upravičenosti in tvorijo vse tozadevne zahteve neprijateljsko in nepotrebno vmešavanje v tujo suvereniteto.

Kar se pa tiče zahtev glede Skadra, so v mednarodnem vojnem pravu popolnoma neupravičene, zlasti neupravičena pa je zahteva, da naj prenehajo oblegovalcem obstreljevati oblegano trdnjavo, ker bi to pomenilo ravno toliko, kakor da naj prenehajo Črnogorci v zasmeh Turkom in Albancem z vojno. Glede Skadra pa je šla avstrijska vlada še delj. Kakor namreč poročajo z Dunaja, pripravljajo v Trstu parnik z živili in raznimi opravami za Skader. Ladja naj odpluje te dni v južnodalmatinske vode. Da ta ladja ne bo dospela v Skader, za to bodo Črnogorci gotovo skrbeli, ker takega neprijateljskega dejanja gotovo tudi vse druge velesile ne bodo mogle pripustiti. Prestajalo bi potem samo še, da bi zahtevala avstrijska vlada pravico zalagati obleganega turško vojsko z živili in municijo.

Črna gora je tudi na to zadnjo demaršo že odgovorila, merodajni krogi na Dunaju pa popolnoma molče o tem odgovoru. Nehote se nam vsiljuje vprašanje, zakaj naenkrat ta molčečnost, ki je od naše diplomacije nismo vajeni? Ali morda čutijo že sami veliko blamažo, ki so jo doživeli vsled predčasne objave zadnjega odgovora, ali se boje morda nove blamaže? Govori se, da so vzroki drugje in da je tu zlasti Rusija v veliki meri udeležena. Govori se, da se je dosegel med Avstro - Ogrsko in Rusijo popoln sporazum glede obmejitve Albanije, in da je Rusija privolila v avstrijsko zahtevo, da bodi Skader albanski. Rusija pa hoče, da se to izvrši v popolnoma drugi obliki in hoče prihraniti Črni gori vsako ponižanje.

Vendar ni Črna gora brezpogojno vtaknila zadnjem demaršu v žep. Črnogorska vlada se je obrnila do vseh velesil s pritožbo, da je kršila Avstro - Ogrska s svojo zadnjo demaršo neutraliteto. Pripravljena je pripustiti, da zapusti civilno prebivalstvo Skader, glede obleganja trdnjave pa bo storila, kar se ji zdi potrebno. Kar se pa tiče parnika »Skodre« je pripravljena uvesti strogo preiskavo, dasiravno črnogorski vla-

di ni prav nič znano o kakih nasilstvih proti tujim trgovskim ladjam.

Kakor izvemo iz zanesljivega vira, žal ni pričakovati, da bi se izpolnile vse želje juraških Črnogorcev.

Avstro - Ogrski poslanik na Cetinju, kateremu je črnogorska vlada izročila protestno noto, je to noto vrnil zastopniku črnogorske vlade.

### Ultimatum Črni gori.

Črnogorski tiskovni urad objavlja sledečo vest:

Včeraj ob 11. dopoldne je Avstro - Ogrska vročila črnogorski vladi ultimatum, v katerem sporoča, da bo Avstro - Ogrska nastopila z oroženo silo, ako črnogorska vojska nadaljuje z operacijami proti Skadru, ne da bi prej dovolila civilnemu prebivalstvu, da zapusti mesto.

Kakor smo sporočili že višje zgoraj, je črnogorska vlada v to zahtevo že privolila. Poslala je tudi že svojega parlamentarja Esad paši, ni pa še znano, kak uspeh je imelo to odposlanstvo.

### Albanija.

Reuterjev urad poroča, da so se velesile zedmile glede obmejitve Albanije na severu in na severovzhodu, od Djakovice do Ohridskega jezera. Med kraji, katerih pripadnost k Balkanski zvezi oziroma k Albaniji se je določila, se nahajata tudi Djakovica in Skader. Velesile bodo še enkrat naznanile Balkanski zvezi, da hočejo same rešiti vprašanje meja Albanije in da vojaški uspehi zaveznikov ne bodo imeli nobenega vpliva na končno odločitev velesil. Nato se bodo bavili veleposlaniki z določitvijo južnih mej Albanije, glede katerih imata zlasti Italija in Avstro - Ogrska različno naziranje. Diplomatični krogi pa so mnenja, da tozadevno ne bo prišlo do večjih težkoč.

Iz Belgrada se poroča, da sta francoski in ruski poslanik v Belgradu izjavila ministrskemu predsedniku Pasiću, da so se izrekle velesile končno za pripadnost Skadra k Albaniji. Nato je srbska vlada takoj odredila, da prenehajo Srbi obstreljevati Skader.

### Odrin pred padcem.

Iz Sofije je prišla 25. t. m. sledeča brzojavka:

Danes ob 1. zjutraj je dala vrhovno poveljništvo oblegovale armade pred Odrinom znamenje za splošni naskok.

Predno se je še zdanilo, je bil ves vzhodni sektor v rokah Bolgarov. Ob polu 4. zjutraj je začela bolgarska pelota s silnim naskokom na turške pozicije. Boj je bil strahovito ljut, ter so vrgli Bolgari Turke iz vseh pozicij.

Bolgari so pri tem naskoku vzeli vrhove Maslak in utrdbe istega imena.

Vse na vzhodni strani Odrina ležeče utrdbe in vse utrjene točke so bile po mnogournem krvavem boju v rokah Bolgarov. Bolgari so zaplenili 12 težkih topov z municijo in 4 brzostrelne puške. Vjeli so tudi en cel turški bataljon.

Predstraže na južni in zahodni strani Odrina so se spopadle pri utrdbi Servandere. Tudi na južnem in zanodnem sektorju so Bolgari in Srbi vrgli sovražnike iz njihovih prednjih pozicij ter nasokčili prave utrdbe.

Padca Odrina je pričakovati še tekom današnje (t. j. včerajšnje) noči.

Usoda Odrina je tedaj popolnoma zapečaten in le vprašanje par ur je, kdaj pade ta trdnjava, ki je tako dolgo kljubovala junaškim naskokom Srbov in Bolgarov.

### Pri Čataldži.

Tudi pri Čataldži se je začela odločilna bitka dne 25. t. m. Prej že, t. j. 23. t. m. so se začele prve vojne operacije na bojišču. Kakor poročajo čez Berolin iz Carigrada je poletel nemški pilot Scherf, ki je v turški službi, na svojem dvokrovnem letalnem stroju s turškim častnikom Kemal begom do Čorluja, kjer se je nahajala glavna moč bolgarske vojske. Polet je trajal od 6. in 20 minut do 10. in 22 minut.

Tudi pri Čataldži so se vršili boji. Prišlo je do ljutega artilerijskega boja. Zlasti krvavo je bilo klanje ob južnem krilu, kjer je trajalo od ranega jutra do večera. Bitka je ostala prvi dan neodločena.

Dne 25. t. m. pa se je vršila zopet krvava bitka zlasti ob južnem krilu, ki se je končala s popolnim uspehom Bolgarov. Če se izkažejo vse vesti o tej bitki za resnične, je tudi usoda Carigrada zapečaten. Iz Sofije namreč poročajo, da so pognali Bolgari Turke čez Čataldžo in Hademkej ter čez čataldžske utrdbe

nazaj do Ormanlija, med tem ko se drže le posamezni turški oddelki vzhodno od Silivre ob morju v Epivatosu (Bogados).

### 15.000 Turkov vjetih.

Iz Belgrada in Cetinja prihajajo uradne vesti, da se je turška armada Diavid paše, ki se je bila po nesrečni bitki pri Bitolju umaknila v albanske gore, ob reki Skumbi udala. Srbi so vjeli kakih 15.000 turških vojakov. Reka Skumbi izvira kakih 20 km južno od Dibre, teče južno od Elbasana in se obrne proti zahodu, kjer se izliva južno od zaliva pri Draču v Jadransko morje.

### Vprašanje miru.

Iz Sofije poročajo, da se zavezniki še pogajajo glede odgovora na mirovne propozicije velesil. Splošno se izraža upanje, da bo mogoče tekom treh dni doseči sporazum. Zavezniki so baje sklenili sprejeti predlog velesil kot podlago za mirovna pogajanja, upajo pa, da se jim bo posrečilo doseči še nekaj ugodnejših pogojev. Iz Belgrada prihaja celo zelo optimistična vest, da je pričakovati sklepa miru že tekom prihodnjega tedna.

Kakor poroča turinska »Stampa« se vrše že pogajanja med Turčijo in Balkansko zvezo, da bi se pričela direktna mirovna pogajanja v San Remu. Baje so zastopniki Balkanske zveze že prispeli tja.

Glede sklepa miru se je izrazil baje turški princ Sabah Eddin, da je mir za Turčijo neizogibno potreben. Princ pravi, da je padec Janine zlasti važen dogodek, odkar se je vojna zopet pričela. Vsaj sedaj se mora sklep miru pospešiti, predno padeta Odrin in Skader, ker je sedaj še mogoče te dve postojanki zamenjati za druge važne točke in za druge prednosti. Turčija se more narodno okrepiti tudi brez Odrina, med tem ko bi mogel pomeniti še en odločen poraz celo izgubo Carigrada. Po končani vojni pa bo morala misliti Turčija na socialne reforme, če bo hotela preprečiti, da pride pod tuji jarem.

## K umoru kralja Jurja.

### Truplo umorjenega kralja.

Pogreba kralja Jurja se udeleži kot zastopnik avstrijskega cesarja skupni finančni minister baron Burian. Na cesarjevo odredbo bo spremljal truplo umorjenega kralja Jurja za vojnimi ladjami drugih velesil tudi avstrijska vojna ladja »Marija Terezija« iz Soluna v Pirej. Ruskega carja bo zastopal pri pogrebu veliki knez Dimitrij Konstantinovič.

Sedanji grški kralj Konstantin je dospel 23. t. m. v Solun. Pripeljal se je z jahto »Amphitrite«, ki so jo vse vojne ladje pozdravile s kraljevskim salutom. »Amphitrite« je pristala v bližini ruske topničarke »Uralec«. Kralja so sprejeli njegova mati Olga in njegovi bratje, nakar je takoj obiskal truplo svojega očeta.

Ko je kralj hodil skozi mesto, ga je prebivalstvo živahno pozdravljalo.

Truplo umorjenega kralja so prenesli včeraj na kraljevo jahto »Amphitrite« pod velikimi svečanostmi. Močen cidelek mornarjev nemške vojne ladje »Goeben« je otvoril spreved. Nato so prišli angleški in ruski mornarji, za njimi pa grški mornarji z venci.

Krsta je bila pokrita z grško zastavo in okrašena s krono. Položena je bila na top. Sledili so krsti kralj Konstantin, kraljica, princi in princeze, poveljniki in častniki vseh tujih vojnih ladij, drugi tuji častniki, vsi grški duhovniki in duhovniki drugih veroizpovedanj, mnogo mohamedanski ubežnikov in zlasti mnogo srbskih in bolgarskih častnikov ter občinski zastop. Spreved so zaključili grški vojaki. Ko se je peljala krsta mimo številno zbrane množice, je ta glasno zaplakala.

Ko je bila krsta na jahti »Amphitrite« je ta, spremljana od tujih vojnih ladij, odplula proti Pireju.

### Morilec.

Zastopnik lista »Ephemeris« je imel razgovor z morilcem Sinasom. Ko je vstopil poročevalec v morilecovo celico, je ta ležal v kotu in kadil cigarete. Šimas je trdil, da je socialista, da pa je on izvršil umor v skrajnem obupu. Deset let je bil holan na živcih, pred dvema mesecema se ga je lotila jetika. Če izgubi človek vsako upanje na življenje, zhlazni, tako se je zgodilo tudi z njim in v takem trenutku je izvršil umor. Umora pravzaprav ni premislil. Gnal ga je obup. Da je umoril ravno kralja, je bil samo slučaj. Oni dan je šel k vili Alatin brez vsakega namena. Ko se je nenadoma obrnil, je zagledal kra-

lja. Tedaj je začel hoditi počasneje in ko je prišel kralj mimo njega, je ustrelil. Sinas pravi, da obžaluje svoje dejanje, zdi se pa, da obžalovanje ni resnično. Poročevalec je imel vtisk, da je izvršil Sinas umor iz slahvolepnosti in bolne domišljavosti.

## Veliko poverjenje pri „Spar- u. Vorschussverein“ v Laškem trgu na Štajerskem.

V Celju, 25. marca.

»Tagespost« je poročala v svoji nedeljski številki sledeče: »V petek ponoči se je v Mariboru zastrupil v nekem hotelu 65letni hišni posestnik Jožef Drolz iz Laškega trga. Prišel je v Maribor in si je dal od nekega zdravnika zapisati spalnno sredstvo, obstoječe iz bromovega praška. Drolz pa je vzel ves prah naenkrat in vsled tega umrl. Živel je dalje časa kot zasebnik v dobrih razmerah. Kaj ga je gnalo v smrt, je neznano.«

»Grazer Montagszeitung« poroča danes: »Katastrofalno poverjenje pri »Spar- und Vorschussverein« v Laškem trgu. Manjka nad 300.000 kron. Blagajnik in knjigovodja Drolz se je sodil sam. Kakor se nam poroča, so odkrili pri »Spar- und Vorschussverein« v Laškem trgu velika, več let nazaj segajoča poverjenja. Vsota poverjenega denarja znaša, kolikor je doslej znano, do 300.000 K in še več. Malverzacije je izvršil blagajnik in knjigovodja te posojilnice, nekdanji gostilničar in pek v Laškem trgu, Jožef Drolz. Pred leti pa je opustil svojo obrt, si kupil vilo in se kazal kot dobro situiranega moža, vsled česar so mu v »Spar- und Vorschussverein« pustili precej proste roke. Šele, ko je Drolz pred nekaterimi dnevi zginil, so začeli sumiti in odredili revizijo, čije rezultate je bil uničujoč. Posledica bo polom »Spar- und Vorschussvereina« in gospodarski ruini zadržnikov, ki so po večini Nemci. Za Laški trg pomenjajo Drolzeve defraudacije pravi gospodarski polom.«

Nemškutarski »Spar- und Vorschussverein« v Laškem trgu je bil ustanovljen l. 1875. in je združba z neomejeno zavezo. Včlanjen je pri nemškonačionalni K. W r a b e t z o v i združni zvezi na Dunaju (Allgemeiner Verband der auf Selbsthilfe beruhenden deutschen Erwerbs- und Wirtschaftsgenossenschaften). Zadržnikov je okoli 400; po letnem poročilu l. 1911. je bilo stanje zadruga sledeče: aktivna gotovina 6813 K, posojila na osebne kredit in menice 125.814 K, hipotečna posojila 163.607 kron, naložbe pri bankah in drugih zavodih 109.717 K, posestva 26.137 kron, zaostale obresti 1214 K, inventar 916 K; pasiva: deleži 18.131 K, rezervni zaklad 30.118 K, specialna rezerva 9262 K, ki je naložena kot hranilna vloga pri zadrugi, hranilne vloge 372.473 K, naprej plačane obresti 114 K, čisti dobiček 4120 K. Pri isti Wrabetzevi združni zvezi so včlanjeni s Spodnjega Štajerskega še Vorschussvereini v Celju, Konjicah, Sv. Duhu v Ločah, Vojniku, Ptujju, Soštanju in Slov. Bistrici.

V soboto je bila že v laškem Vorschussvereinu sodnijska komisija. Kaj se je dogajalo, nam trenutno ni znano, govori se pa, da malverzacije niso tako visoke, kakor hoče vedeti »Grazer Montagszeitung«, čije šefurednik dr. Withalm je bil sicer z nemškimi Laščani v tesni zvezi. Poverjenega je boja le vsega skupaj do 70.000 K. Pa tudi ta zguba bi bila za zavod jako hud udarec, ki bi ga občutil dolga in dolga leta. Kaj je na stvari, se bo prihodnje dni nedvomno natančno zvedelo.

Med zadrugarji Vorschussvereina v Laškem trgu je poleg gospodarsko slabih laških nemškutarjev tudi nekaj slovenskih kmetov in obrtnikov in bi bilo torej želeto, da bi Drolzeve malverzacije ne pomenile za nje gospodarskega pogina.

## Štajersko.

Iz Vidma ob Savi nam pišejo: Naša ljudska knjižnica vrlo napreduje. Ljudje prav pridno čitajo zares krasne knjige ter so hvaležni tistim, ki so jim preskrbeli to izvanredno dobro duševno hranilo. Za lajanje nekaterikov v »Slov. Gospodarju« se pa zmenjajo toliko kakor za lanski sneg. Tisto triperesno deteljico, katero vodi neki sosedni kaplan, pa prav dobro poznamo. Našega mirnega, velespoštovanega nadučitelja in pošteno hišo Arnškovo, blatio prav tisti ljudje, ki so v teh hišah že pogostokrat uživali slovensko gostoljubnost. Seveda, tako delajo značaji

Vemo, kam pes tace moli. Gospoda nadučitelja bi radi spravili ugled in G. Arnška ob goste. Računi se pa ne bodo ujemali. G. Knapič je izvrsten učitelj, natančen tajnik pri kmetijski podružnici, vreden blagajničar v občinskem odboru, kremenit značaj, najboljši oče in navdušen Slovenec — sploh mož, ki uživa med narodom splošno spoštovanje. In Arnškova hiša! Prej, mnogo prej, ko je »Gospodarjev« dopisun zazrl luč sveta, bila je ta hiša na glasu kot izborna gostilna in ta sloves se je ohranil do danes. Ako bomo pa kolikaj zvedeli, o kakšni bojkotni agitaciji, pa napnemmo druge strune. Poštenemu davkopljačevalcu ne sme nikdo metati polen pod noge. Kristus je dejal: »Ljubite se med seboj!«. Vi pa sejete prepri! Ali ste še kristjani?

Iz Mute. Našim Nemcem mora iti precej za kožo, kakor kažejo v zadnjem času. Pred par leti se še niso prav nič zmenili za uboge šolarje. Ker je pa družbena šola prirejela božičnice ter je število slovenskih otrok nepričakovano rastle, so si ustanovili »Schulhelferverein« ter so sami začeli pobirati stopinje za Slovence in priredili že nekaj božičnic. Vse to jim je nekoliko pomagalo, a ne mnogo. — Kakšno norčevanje je bilo par leti s slovenskimi veselicami, kjer so se prirejale tamošnjim razmeram primerne igre! Slovenske veselice res niso bile spočetka posebno dobro obiskane. A število občinstva je vedno bolj rastle in Slovence so imeli vsako leto tri ali štiri gledališke igre. Nemci so nadalje zabavljali in brili norce, pa Slovenci se niso zmenili za to. — In glejte, nazadnje so sami izprevideli, da jim zabavljanje prav nič ne pomaga ter je treba delati, če se hoče doseči kaj uspehov. In tako so se začeli vaditi tudi na gledališkem odru ter priredijo na velikonočni ponedeljek prvo igro na Muti in sicer v neposredni bližini slovenske šole. To pa samo radi tega, da bi premotili slovensko ljudstvo ter ga dobili v svojo pest. Slovenci namreč prirejajo že leta sem vselej veselico na veliki ponedeljek. Tako tudi letos. Nemci to dobro vedo, zato so si izbrali lokal v bližini slovenske šole ter določili tudi isto uro, kakor Slovenci. — Pa naj še kdo reče, da nismo Slovenci kulturnim Nemcem v zgled in vsodbudo? Počasi se bodo morda le odvadili kričanja ter se poprijeli dela. — Pričakujemo pa, da bo tudi ta slovenska veselica, vkljub istočasni nemški prireditvi dobro obiskana ter se pridruži ljudstvu tudi slovenska inteligenca marleškega okraja. Pa tudi od drugod so dobro došli.

Iz Vuzenice. Tu so zapri te dni detomorilko, neko Voh iz spodnjega trga, ki je stara komaj 18 let. Porojeno dete je zadržala ter ga imela več tednov shranjenega v svoji postelji, kamor je hodila seveda redno spat.

Iz Slov. Bistrice. Črešnjavska občina je ostala slovenska. Slovenci so zmagali v I. in III. razredu, nemčurji pa v II. razredu. Slaboglasni Kresnik, ki je po prizadevanju nemčurske stranke nekoč zaužil že toliko ričeta brez kož in svinjskih kloj, se je v potu svojega nemčurskega obraza trudil, da bi spravil črešnjevsko občino v štajercijanske roke. Njegov up pa je splaval po vodi. Vsa čast slovenskim voličem, posebno onim iz Laporja, ki so se polnoštevilno udeležili volitve in tako pripomogli pravični slovenski stvari do lepe zmage. Le tako naprej!

Iz Slov. Bistrice. Naši nemčurji se ravšajo med seboj za mesto načelnika pri okrajni bolnišnici blagajni. Nekateri hočejo voliti načelnikom delojemalca, drugi zopet delodajalca, nad dosedanjim načelnikom pa se vsi repenčijo, najbolj pa jih jezi, da so se Slovenci tako pogumno postavili. Naši nemčurski bratci se bodo morali še marsičemu privaditi. V nemčurskem taboru strašno — smrdi, zato pa razsodni, pametni ljudje pogajoma hrbet obračajo Stigerju in njegovim pristašem. Slovenskim meščanom pa pravimo: Združimo se ter udarimo skupno!

Iz Šmarja pri Jelšah. Dre 18. sušca. Danes se je pri tukajšnjem sodišču končala znana, pridigarjska afera iz Slivnice. Kaplan Č e č k o, kateri je celo uro pri obeh mašah psoval napredno učiteljstvo, dobil je svojo zasluženo, sicer zelo nizko kazen. Ta oznanjevalec božje besede je klical celo sv. Duha na pomoč in razsvetljenje za svoje kaznivo postopanje. Učitelje je imenoval hudičeve hlapce, katerih se je treba izogibati, jih iz fare spoditi, z njimi pometati (!) V takem tonu eno uro trajajoča pridiga je vsebovala ogromno zbirko psov. Čuditi smo se morali, odkod ima ta komaj iz bogoslovja izstopivši kaplan toliko »surovina«. Kakor pa smo izvedeli, ni zrasla ta pridiga na njegovih njivi, ampak sta jo z župnikom celi teden »klanfala«, ker je ravno zadnji veliki mojster v pso-

vanju. Vedno ima na jeziku hudiča, brezverstvo in »roč ž njimi«. Gotovo bo prevzel župnik tudi botrino svojih duševnih otrok ter plačal kapianovo kazen in stroške.

**Slovensko gledališče v Mariboru.** V nedeljo, dne 6. aprila se uprizori ljudska igra v 4 dejanjih »Naš župnik gospod Jakob«, ruski spisal S. Puškin. Ta igra se je dosedaj igrala povsod z največjim uspehom in upamo, da bo tudi našemu občinstvu prav ugajala. Ker je imelo dramatično društvo pri zadnjih dveh predstavah »Ben Hurja« vsled ogromnih stroškov za scenerijo in garderobo občutno izgubo, upamo, da bodo mariborski narodni krogi s številnim posetom zadnjih dveh predstav vsaj deloma pomagali društvu zopet na noge. Letošnja sezona se zaključuje dne 20. aprila z narodno igro »Rokovnjači«, ki bodo morali pa odpasti, ako bi nam prinesla predstava dne 6. aprila izgubo, kajti vse štiri zadnje predstave so bile žalibože pasivne. Začetek predstave točno ob pol 8. zvečer.

**V Mariboru** je bil dne 21. marca obsojen pred tamošnjim c. kr. okrožnim sodiščem posestnik Fran Bračič iz Norič pri Gor. Radgoni, na tri tedne zapora, ker je baje dne 30. novembra 1912 v gostilni Jagerič v Gor. Radgoni rekel: »Srbi so bratje in bilo bi prav, če bi prišli pod srbsko vlado. Na Srbe mi Slovenci ne moremo streljati. Mene ne more nihče siliti, da bi nanje streljal. Jaz lahko streljam v zrak, ali pa v tla.« Pri obravnavi je le ena priča, neki Kebler, to potrdila, dočim so ostale pričre rekly, da se le spominjajo, da so Bračiča vlekli in da je bil ta nekoliko razburjen. Državni pravdnik je dejal, da Bračič tega ne bi smel storiti, ker je simpatiziranje s Srbi — veleizdajstvo. Dr. Rosina, kot zagovornik, je bil mnenja, da ker je bilo diplomatično sporazumljenje takrat, kot danes, nekajeno, gorajšnja izjava pa, v kolikor ne pride v poštev streljanje, ni kot simpatiziranje, kazniva. A tudi zadnji pasus nima vrednosti, ker ga potrjuje le priča Kebler, ki je Bračiču radi neke davne afere, gorka. Zanimivo je tudi, da so oblasti izdale strogo nalogo, naj orožniki v Gor. Radgoni in okolici pridno — zasledujejo veleizdajalce, pri čemur se je pripomnilo, da je zamožanje takih dejanj tudi — veleizdajstvo.

## Koroško.

**Grozna družinska drama.** Iz Bečaka poročajo: Včeraj popoldne je skočil čevljar Andrej Thomann s svojim, poldrugo leto starim sinom v Beli pri Beljaku v Dravo. Otroka so potegnili iz vode, o Thomanu pa nimajo sledu. Domači prepri so baje povzročili grozno dramo.

**Iz St. Pavla v Lavantinski dolini** pišejo: Na veliki petek je šel šestletni sin mizarkega mojstra Ritterja na ondotni breg, da nabere cvetlice. Peček pa je padel v reko in so ga v soboto potegnili mrtvega iz reke.

## Primorsko.

**Iz politične službe.** Tržaški namestnik je imenoval konceptnega praktikanta dr. Edvarda Mazellera za provizoričnega namestniškega koncipista.

**Kdo bo goriški deželni glavar?** O tem piše »Soča«: Italijani v Gorici se po smrti Pajerjeve še vedno živahno razgovarjajo o tem, kdo bo deželni glavar? Ali bo dr. Pettarin, kakor je želel rajnik Pajer, ali bo kdo drugi izmed laških liberalcev, morda dr. Pinavčič. Govori se celo, da bi vstal iz politične smrti dr. Mariani, o katerem se je večkrat reklo, da bo Pajerjev naslednik; govori se tudi o čisto novih možeh. Ali bo morda dr. Bugatto? Kdo to ve? Ali končno kak Slovenec? Vemo le to, da kandidatov ne manjka!

**Razpuščen občinski svet.** Tržaško namestništvo je razpustilo občinski svet v Zavodnji. Za gerenta je bil imenovan deželni računski ravnatelj Evgen Kavčič.

**Tihotapci ob goriški meji.** Goriško - italijanska meja je sicer dobro zastražena in finančni stražniki preže noč in dan na tihotapce, toda ti vendarle uidejo financ. Vendar pa se jim to časih ponesreči. Iz červinanske okolice so pripeljali zadnje dni v goriške zapore štiri tihotapce, ki se pišejo Adolf Ponton, Julij Spanghero, Felice Zanolla in Vincencij Munin.

**Iz vlaka padla.** Iz Trsta poročajo: 23. t. m. zvečer je padla petletna Albina Škerlj, ki se je s svojimi starši vračala z zleta v Sv. Križ pri Barkovljah iz vlaka na ir. 18letni Leon Perhavec je skočil za otrokom. Deklica se je zelo poškodovala ter si pretresla tudi možgane. Perhavec se je le lahko poškodoval.

**Otrok v goreči postelji.** Iz Trsta poročajo: V petek popoldne je šla go-

spa Tomosich, ki stanuje v ulici Ponziana št. 54, na trg. Doma pa je pustila svojo dveletno hčerko Marijo in njej za varstvo štiri leta staro sestrico. Kmalu ko je mati odšla, si je starejša deklica poiskala vžigalice ter zažgala detetovo postelj. Na otrokovo vpitje je prihitela soseda, ki ga je vzela iz goreče postelje. Ogenj je pogasila. Otrok pa se je tako zelo opekel, da bo le težko okrevalec.

**Svojo snaho ubil.** Iz Pulja poročajo: V Krnici pri Vodnjanu je sedemdeset let stari Janez Bravs ubil svojo 35letno snaho Fosko Bravs, s katero se je prepiral. Pri preiskavi je rekel, da jo je krava podrla ter usmrtila. Šele po dolgem tajuju je priznal zločin.

**Veleizdajniški proces.** Iz Sarajeva pišejo: 2. aprila se prične predsarajevskim okrožnim sodiščem razprava proti gimnazistom, ki so osumljeni veleizdajstva. Glavna obtožbenca sta Pjanić in Ljubabratić.

## Dnevne vesti.

**Katoliški shod v Ljubljani.** Za velikonočne praznike so izdali klerikalci oklic, s katerim vabijo Slovence in Hrvate na katoliški shod, ki se naj vrši v Ljubljani od 24. do 27. avgusta t. l. Ta oklic prevevata cerkveni in politični fanatizem in vsaka vrsta priča, da bo ta katoliški shod manifestacija klerikalizma, ki naj utrdi cerkveno tiranstvo nad slovenskim in hrvaškim narodom. Oklic je pisan z jezo in pozna se mu, da ga je narekovalo sovraštvo, kajti verske fraze, s katerimi je zabeljen, so za lase privlečene in le pričajo, da je verstvo zadnja briga aranzherjev, posvetno gospodarstvo pa jim je glavna stvar. Katoliški shodi niso pri nas nič novega; doživeli smo jih že dosti in prestali bomo tudi ta shod, zakaj klerikalna drevesa tudi na Kranjskem ne rasejo do nebes. Smešno bi pač bilo trditi, da katoliški shodi nimajo praktičnega pomena; za klerikalce so važni, ker jim dajo priliko, da se pod cerkvenim plaščem in pod krinko verstva politično organizirajo oziroma svojo organizacijo spopolnjujejo in svoje črede navdajo z novim navdušenjem za klerikalizem. Pa tudi za napredno stvar imajo ti katoliški shodi svoj pomen, ker seznanjajo javnost s pogubnostjo klerikalizma, ker vzbujajo odpor proti njemu in poglabljajo napredno mišljenje. Od leta 1892., ko se je vršil prvi katoliški shod, datira ločitev duhov na Slovenskem in reči se mora, da je ta ločitev napredovala od enega katoliškega shoda do drugega. Naj nam klerikalci nikar ne hodijo kazat mandate, ki so jih od l. 1892. pridobili. Ti mandati niso nobeno merilo za mišljenje v narodu. Ti mandati so samo dokaz, kako so znali klerikalci prirediti volilne rede po svojih potrebah, kako znajo pravico in postavo teptati, kako so deležni vladne podpore, kako velika je koruptnost med našim narodom in kako predrzna in nasilna je duhovska agitacija. Volitve niso izraz mišljenja naroda, in če klerikalci niso slepi in nečejo sami sebi varati, morajo priznati, da se vrši evolucija v mišljenju naroda od prvega shoda s čudovito naglico v naprednem smislu. Da je to resnica, kaže že to dejstvo, da zavzame boj proti naprednemu časopisu na letošnjem katoliškem shodu posebno važno mesto. Strah, nepopolni strah pred naprednim časopisjem navdaja klerikalce v taki meri, da ga še v slovenskem vabilu na katoliški shod niso mogli premagati, nego so ga raztrbali na vse strani. Zdi se, kakor da so čitali razprave, ki jih je svoj čas spisal bivši francoski minister Clémenceau o sredstvih, s katerimi so francoski naprednjaki spreobrili francosko ljudstvo k modernim idejam. Clémenceau je lepo popisal, kako so protiklerikalni časopisi in protiklerikalne knjige masam francoskega naroda odprle oči in kako so ljudstvo pripravili do samostojnega kritičnega mišljenja. Ljudstvo je spregledalo in ko je enkrat začelo gledati na svoje oči in misliti s svojo glavo, se je tudi že dvignilo zoper klerikalizem in mu strlo glavo. Kmet, delavec in obrtnik so nositelji protiklerikalizma na Francoskem. Take evolucije se klerikalci boje tudi pri nas. S katoliškimi shodi je niso preprečili na Francoskem in je tudi pri nas ne bodo, naj je tudi Avstrija najbolj klerikalna država na svetu.

**Trijalistični parlament.** Hrvaška stranka prava je za jutri in pojutrnjem sklicala v Ljubljano svoje državne in deželne poslance iz Hrvaške, Bosne, Dalmacije in Istre na »konferenco«, katere se bodo udeležili tudi slovenski klerikalci. Namen te konference je, zavzeti stališče napram razmeram na Hrvaškem in določiti pota za doseg združenja hrvaških dežel v okvirju habsburške

monarhije. Taka konferenca se je vršila že lani v Ljubljani. Vprizorjenja je bila z velikim »tam-tamom«; reklamni boben je pel, kar se je dalo, kadli so si, da je smrdelo do oblakov, uspehi pa je bil — popoln fijakos. Pokazalo se je samo, da med slovenskimi klerikalci in med hrvaško stranko prava niti v najbistvenejših vprašanjih ni soglasja, kaj šele v taktičnih. Od lanske konference se je pričakovalo, da provzroči popolno preembo razmer na Hrvaškem in položi temelj reorganizaciji monarhije v trijalističnem smislu, a v resnici ni niti najmanjšega upanja izpolnila. Na Hrvaškem je vse pri starem ostalo, v državnem zboru dunajskem pa so slovenski poslanci imeli svoje hrvaške brate nekam perfidno — za norca. Tudi letošnja konferenca bo, kakor se že zdaj kaže, samo akademičnega pomena, saj priznava neimenovan hrvaški politik v graški »Tagespostu«, da pravaši tudi v zvezi s slovenskimi klerikalci niso v stanu strmoglaviti Cuvajevega sistema. Če se še tega ne upajo, pa naj kdo pričakuje, da bodo kaj dosegli glede preuredbe monarhije? No, omenjeni hrvaški politik ki se je oglasil v »Tagespostu« je tako pošten in prizna, da tudi na to ni misliti. S hvalevredno odkritosrčnostjo prorokuje, da ta konference ne bo imela nobenega realnega uspeha, da ne bo vrgla Cuvaja, da ne bo poklicala v življenje hrvaškega državnega prava in da bo edini uspeh, da se bodo pokazali vzroki trijalističnega gibanja. Z manjšimi rezultati človek že res ne more biti zadovoljen!

**Egiptovska tema in mestna elektrarna.** V židovskih zadevah so gospodje okoli »Slovenca« in deželnega odbora mojstri in zato si tudi sedaj, ko so bili v stvarnem odkritem beju za vodno silo na Ljubljani popolnoma ugnani v zadnji kotiček, mislijo: »Zavijati in obrekovati moramo tako na debelo, da se bode delala ljudem pred očmi egiptovska tema, in ne bode ljubljansko prebivalstvo videlo, kam stegamo svoje nečedne roke.« Spravili so se sedaj na ljubljansko elektrarno in vzdihujejo, da je bila prvotno proračunjena za 5500 žarnic z 800.000 K, sedaj pa stane že 1.700.000 K. Tega pa seveda ne povedo, da ima mestna elektrarna sedaj poleg električnega tramvaja in 400 konjskih sil za motorje priklopljenih že preko 30.000 žarnic in obločnic! Ravnotako zamolče, da se mestna elektrarna povečava in spopolnjuje leto za letom iz **lastnih sredstev** kakor zahteva naraščanje konsuma. Vsako leto se pač v to svrhu nalagajo potrebne rezerve, in se le en del dohodkov izroča mestni blagajni kot čisti dobiček. Razvidno je to za vsakogar, kateri sploh zna čitati pravilne trgovske bilance; kdor pa ima glede knjigovodstva egiptovske nrene na očeh, temu ni pomoči! Glede tehničnih vprašanj o združenju hidroelektrične naprave na Ljubljani s sedanjo mestno elektrarno se ni treba prerekati, ker so pri vodoopravni obravnavi strokovnjaki dovolj dokazali izredno ugodno in ceno rešitev tega vprašanja, in ker imamo po drugih mestih, kakor Dunaj, Solnograd, Celovec itn. dovolj vzgledov za to, ter je končno tudi državni izvedenec v tem oziru pokopal marsikatero nado dež. odbora. Vsega tega ne spravijo s sveta vsa »Slovenčeva« zavijanja, preračunjena za ljudi, kateri smatrajo elektriko za smrad iz pekla! Najzabavnejše in najzanimivejše je pa pri tem, kako to, da diši našemu deželnemu odboru teliko zasramovana mestna elektrarna, katero naj bi po njegovem receptu mestna občina — ako bi seveda kraljevala egiptovska tema v njenih možganih — kar opustila, in kako to, da bi jo on rad celo kupil! Poskrbeli bomo zato, da bodo prišli tudi ti naklepi deželnega odbora iz egiptovske teme na solnčno luč, ter kličemo: »Roke proč od mestne elektrarne, Ljubljana ne potrebuje nobenega mešetarja, ona si hoče sama napraviti cenejšo elektriko, najmanj pa je voljna, da bi najlepši del svojega premoženja vrgla pred noge dež. odboru in bila za molzno kravo pri velikopotezni dež. akciji!« Ljubljana bode še dolgo odsevala od svoje **lastne** sijajne električne luči; po deželi pa naj egiptovsko temo, kolikor ga le veseli in kakor ga veže njegova obljava, preganja deželni odbor, kateri dosedaj ni prižgal niti ene leščerbičice!

**Župana in podžupana ni bilo!** Nekaj strašnega se je zgodilo! Niti župana, niti podžupana ni bilo pri komisijonalni razpravi zaradi vodne sile na Ljubljani. »Slovenec« jima je to hudo zameril. Pa je res strašno, posebno če se pomisli, da nista ostala samo dr. Tavčar in dr. Triller, nego tudi dr. Šusteršič in baron Lichtenberg, ki sta imela po »Slovenčevi« teoriji že prej dolžnost se udeležiti razprave, kakor župan in pod-

župan, zakaj razprava je pokazala, da je bila mestna občina pri razpravi znamenito dobro zastopana, deželni odbor pa jako slabo. No, po naši sodbi se ne gre pri taki stvari za to, kdo zastopa občino, nego kako je zastopana. Mi dr. Šusteršiču in baronu Lichtenbergu prav nič ne zamerimo, da jih ni bilo pri razpravi, »Slovenec« pa lahko stori kar mu drago. To je gotovo, da bi bil tudi deželni odbor bolje storil, če bi bil poslal dobre in temeljito informirane zastopnike k razpravi in pustil dr. Lampeta doma, kajti v tem slučaju bi se vsaj stvarno ne bil tako blamiral, kakor se mu je zgodilo.

**Skrivnosti, ki se razkrivajo.** Nedavno tega je bombardirala, kakor je znano, turška križarka »Hamidije« Drač in Medovo. Takoj po tistem dogodku so se jele širiti vesti, da podpirajo neke tajne sile turško ladjo v njenih operacijah ob albanski obali, da, pojavili so se celo glasovi, da ona križarka sploh ni bila turška, marveč avstrijska. Kakor danes stvari stoje, se pač ne more več trditi, da bi lauja, ki je obstreljevala Drač in Medovo, ne bila »Hamidije«, prav takisto pa je tudi gotovo, da bi turška križarka svojih operacij pred Medovo in Dračem ne mogla izvesti, ako bi ne našla dejanske podpore od avstrijske strani. Ne trdimo tega na podlagi kakih domnevanj, marveč na temelju konkretnih dejstev. In da se nam ne bo očitalo, da natolčujemo brez vsakega vzroka, citiramo list, ki pač ne more biti na sumu, da simpatizira s Srbi ali Črnogorci. Tržaški »Il Piccolo« piše: »Poudarjali smo že dejstvo, da je preskrbljevanje turške križarke »Hamidije« z premogom in živežem spretno organizovano in uravnano. To preskrbljevanje se je vršilo v času kratkega bivanja križarke v lukah Egipta, Sirije, a morda tudi Malte, da, trdili bi, da ne samo Malte... Domnevanje, da križarka »Hamidije« ni bila preskrbljevana z živežem in premogom samo na Malti, marveč tudi drugod, potrjujejo živahni razgovori, ki jih je slišati v tržaškem pristanišču, kjer se navajajo celo imena onih avstrogrških parobrodov, ki so odpluli iz tržaške luke, natovorjeni s premogom in živili za turško križarko. Toda najkonkretnější je slučaj s parnikom »Indeficienter«. To ladjo, ki obsega 1451 ton in ki je lastnina »Deliškega društva za pomorsko plovitbo« na Reki, je najela družba »Time Charter« za — neodločeno mesto v južnem Jadranskem morju«. V Trstu je bil »Indeficienter« natovorjen s premogom, z vrečami moke in z drugimi živili. Ko je bil parnik že pripravljen na odhod, je zastopnik parobrodnega društva izvedel, da je blago namenjeno za turško križarko »Hamidije« in je takoj izdal predpisanim potom povelje, da parnik ne sme preje odpluti, dokler oni, ki so parnik najeli in natovorili, ne položijo pri kakšni znani banki v Trstu, na Reki ali v Pešti primerne varščine, ki bi odgovarjala vrednosti parobroda. Ker ta varščina ni bila položena do sobote, ostane »Indeficienter« vsidran še nadalje v tržaški luki. Registriramo nadalje glasove, ki nam dohajajo iz izvrstno informiranega vira, da križarka »Hamidije« vobče ni odplula iz Jadranskega morja, da se je ves čas obskrbljevala s premogom in živili iz tržaške luke in da so bile zlagane vse vesti, ki so javljale, da se je »Hamidije« pojavila v tem ali onem sredozemskem pristanišču.« — O verodostojnosti teh informacij pač nimamo vzroka dvomiti. In oprti na te informacije si lahko razlagamo afero parnika »Skodre« in si lahko tolmačimo tudi nervoznost naših državnih krmilarjev radi znanega incidenta v Medovi! Nič ni tako skrito, da bi ne bilo enkrat očit!

**Hijene! Na Balkanu** primanjkuje zdravnikov. Tako meseca oktobra, ko se je pričela vojna, kakor meseca februarja, ko je vojna ponovno izbruhnila, je srbska sanitetna oblast priobčila po časopisih prošno na slovenske zdravnike, naj bi ji prihiteli na pomoč in vstopili kot človekoljubi v njeno službo. Tej prošnji se je poleg drugih odzval tako meseca oktobra, kakor meseca februarja tudi slovenski zdravnik dr. Ivan Oražen, opravilj mirno in tiho in seveda tudi brezplačno samaritško službo v bolnici v Nišu. Da takšna velika žrtev na času, na denarju in tudi na zdravju izvira samo iz najplemenitejših motivov, je izven vsakega dvoma. Toda dr. Ivan Oražen je slučajno tudi starosta »Slovenske sokojske zveze« in ta okolnost že zadostuje gotovim elementom, da skušajo njegovo plemenito in eminentno človekoljubno požrtvovalnost oblatiti z gnojnico najpodejšeja sumničanja. Nemški listi namreč pišejo, da opravlja dr. Oražen svojo samaritško službo v Nišu zgolj zategadelj, da dela reklamo za čim največjo udelež-

bo s strani srbskih Sokolov na letošnjem vsesokolskem zletu v Ljubljani in da je bila zlasti ta okolnost merodajna za to, da je deželna vlada kranjska prepovedala sokolski zlet. Če je ta vest resnična in vzroka nimamo, da bi dvomili o njeni resničnosti, potem pač moramo izreči svoje obžalovanje in ogorčenje obenem, da odločujejo, kakor se zdi, na naši deželni vladi ljudje, katerim so tuja vsa plemenitejša človeška čustva.

**Imenovanje.** Gosp. finančni komisar dr. Cvetko Gregorič je bil imenovan ministerjalnim koncipistom v finančnem ministertvu.

**Privatni docent gosp. dr. Boris Zarnik,** ki je delal čez zimo na zoološki štaciji v Napolju, podal se je te dni na mednarodni zoološki kongres v Monakovo, kjer bo predaval o uspehih svojih poslednjih raziskavanj to je »o diminciji kromatina v jajcu pteropodov.«

**Neokusna reklama.** Primarij v deželni bolnici dr. Drganc se trudi na vse različne načine, da bi zase napravil kar največjo reklamo. To je navsezadnje stvar zdravniške kupčije, ali tudi taka reklama mora imeti svoje meje. To je pa dr. Drganc prav izdatno prekoračil. Zadnji čas kroži po gotovih listih klerikalnega kalibra vest, da je dr. Drganc izumil nov način operiranja slepiča. Govorili smo z različnimi strokovnjaki in vsi so se Drgancevi iznajdbi samo — smejali, znan klerikalen zdravnik pa je rekel: Drganceve operacije slepiča se razlikujejo od navadnega prav toliko, kolikor je razlike med pokončno in med ležeče zapisano črko. To reje je vse skupaj sama reklama in nič drugega. In ta reklama sega tako daleč, da je naš žalostni »Ilustrovani Tednik« prinesel članek v katerem proslavlja to iznajdbo kakor bi bila kaj fenomenalnega, ter kuje Drganca v zvezde, da se mora razsodnemu človeku gabit.

**Zaročil se je** gosp. dr. Leopold Ješe z gospico Marico Bergant-Kmetovo.

**Nesrečna smrt.** Včeraj jutraj so našli na Ilovici v takozvanem Koruznikovem jarku mrtvega bivšega anončnega uradnika Leopolda Birka, rojenega 1856. leta v Ljubljani. Na lice mesta došla policijska komisija je dala njegovo truplo prepeljati v mrtvašnico k Sv. Krištofu. Kakor se je dognalo, je mož po nesreči zašel v jarek in utonil. Pokojnik je svoj čas precej hodil po Balkanu, zlasti še po Srbiji in Bolgariji in ni mogel teh dveh narodov ne pozabiti, ne prehvaliti.

**O streljanju avtomobilista na kmeta.** V četrtek je prišla sodna komisija iz Brda pri Lukovici v Krašnje, da dožene celotni položaj ustreljenega kmeta Cerarja. Ko se je komisija nahajala že v mrtvašnici, je došlo iz Trsta brzojavno naročilo, naj počakajo z raztelesenjem, ker pridejo tudi vojaški izvedenci zdravniki in sodniki. Prišli pa so šele v petek dopoldne in sicer dva vojaška zdravnik in Ljubljane in dva sodnika častnika iz Trsta. Ustreljeni Cerar je imel kroglo še v glavi. Ker je poročnik Prager streljal z vojaškim samokresom, je s tem dognano, da je bil kmet ustreljen na precejšnji daljavo (najmanj 40 korakov), drugače bi šla krogla skozi glavo. S tem pa je tudi že dokazano, da je bil to čuden silobran poročnika proti kmetu na tako daljavo. Na vsak način je bil kmet ustreljen brez potrebe in poročnik se bi bil najlažje izognil celi žalostni aferi, da bi se bil peljal naprej in ušel tako strašni sili (!) od strani 66letnega kmečkega moža. Te dni pride kombinirana vojaška in civilna sodna komisija na kraj nesreče, kjer bodo ogledali vse daljave in zaslislali priče. Zelo slab vtisek je napravila ta poročnikova nepremišljenost na prebivalstvo ob cesti. Že sedaj so se jezili proti raznim nepravilnostim od strani avtomobilistov, sedaj pa se je nevolja ljudstva še povečala. Politične oblasti naj bi nastopale z vso strogostjo proti raznim dirjajočim avtomobilistom. Posebno bi se moralo ukreniti nekaj, da bi imeli avtomobili večje številke in na vidnejšem mestu, ponoči pa razsvetljena ta znamenja.

**Dinamit v spalni sobi pod otroško posteljo.** France Zabukovec po domače Primšar, gostilničar v Sodražici, je kupil z oblastvenim dovoljenjem nekaj čez dve kili dinamita in dinamičnih kopic in je spravil vse to — v spalnico pod otroško posteljo. Za to skrajno lahkomišelnost postopanje so izvedeli orožniki, ki so Primšarju odvzeli ves dinamit s kopicami vred ter so mu predočili, kaj bi se vse lahko zgodilo vsled tega nepravilnega ravnanja. Pravijo, da mu tudi sodnja v Ribnici dala lekcijo, kako in kje se spravljati dinamit.

**Nesreča vsled Lončaričevega voza.** Po sporočilu iz Novega mesta, je Lončarič po svojem vozniku zopet povzročil nesrečo. Lončaričev voz je vozil na Vel. soboto od novomeškega kolodvora nazaj. Blizu predora mu pride nasproti drug voz. Pred njim pa je šla Kumljeva mlada žena iz

Budne vasi s svojimi tremi otroci od procesije. Dočim se je materi posrečilo, dva otroka varovati, je tretji, šestletna hčerka, prišla pod Lončaričev voz. Iz otroka je na več krajih brizgala kri in so v prvem trenotku mislili, da je sploh že mrtev. Prenesli so deklico v žensko bolnico, kjer upajo, da jo ohranijo pri življenju. Značilno za vero našega ljudstva je, kako je mati po tej nesreči tarnala, rekoč: Pri procesiji je tako goreče molila — na, zdaj pa komaj pridemo od procesije, pa taka nesreča. — Je pač tako: pri nepazljivosti od te ali one strani so angeli varuhi edino le srečni slučajji v slučaju nevarnosti.

**Drzno goljufijo** je zagrešil neki posestnik, ki ima prezadolženo posestvo. Slučajno in na nesrečo je ta posestnik zelo podoban svojemu sosedu, ki ima lepo in nezadolženo posestvo. Zadolženi siromak bi bil rad šel v Ameriko, pa ni imel potnine. Kaj si izmislil brihtna glava? Gre v mesto k premožnemu posestniku, s katerim je imel že kupčijska opravila, se izda za nezadolženega sosedu in ga poprosi, naj mu posodi na zemljišče 1000 K. Ker je meščan vedel, da je ta posestnik nezadolžen in ima obsežno posestvo, sta napravila rotarsko zadolžnico s pravico intabulacije za 1000 K in meščan je odšel posestniku 1000 K, s katerimi je odšel ta naravnost v Ameriko. Drugi dan so vložili predlog za vknjižbo terjatve teh 1000 K. Ko je dobil nezadolženi posestnik sodniški sklep, da se je vknjižil meščan na njegovo posestvo za 1000 K, je najprej debelo gledal, potem pa je šel nad meščana, kdaj da mu je posodil 1000 K. Goljufija je bila pojasnjena, goljuf na varnem v Ameriki, ogojčani meščan pa je moral na lastne stroške izbrisati terjatve.

**Iz Breznice** Pretekli teden se je vršil v naši občini spomina vreden dogodek. Naš nadučitelj gospod Jožef Azman je obhajal svojo 25 letnico, odkar slušbuje pri nas. Koliko skrbi, truda in trpljenja je prestal v teh dolgih letih, ve precceniti najbolj tisti, kateremu so učitelj in šolske razmere bolj znane. Nikomur niso samo rože nasute na pot, to je skušal tudi naš slavljencec, ko je prišel k nam, je dobil v zelo zaduhli in mokri šolski sobi 190 otrok, tablo in gobo, pa prazne stene. Po 8 letnem napornem delu je s pomočjo za šolo vnetih mož proti volji tedanjega župnika dosegel, da se je zidalo novo šolsko poslopje na mestu, kjer danes stoji. Da je šolski vrt skoraj popolnoma ob svojih stroških sam uredil, je pri njegovem veselju do vrtnarstva umljivo. Tudi kmetijsko podružnico za našo občino je leta 1891. ustanovil, ki še danes deluje (brez njega). Za vse to njegovo neutrudno delovanje tekem dolgih 25 let, mu je došlo ob njegovem godu vsaj nekoliko priznanja od občanov in poklicanih činiteljev. Naše pevsko društvo (skoraj vsi njegovi nekdanji učenci) mu je napravilo v družbi župana in predsednika okr. šol. sveta podoknico. Po končanem petju čestita župan slavljenca za njegovo 25 letnico službovanja na Breznici. Pravi, da se pozna pri občanih in otrokih njegovo uspešno delo. Ljudstvo napreduje glede znanja in omike. Želi mu zdravja, da bi še dolgo vrsto let v naši občini živel v blagor in korist šolskih otrok, kakor vseh občanov. Tudi predsednik kraj. šol. sveta mu čestita in ga prosi, naj ostane pri njih še nadalje, naj ne zapusti Breznice do njegove smrti, ker ga vsi občani ljubijo in cenijo, ker so mu vsi hvaležni za njegovo trudapolno delovanje in šoli in zunaj nje. — Gospod učitelj se obema, kakor tudi pevcem iskreno zahvali za petje in čestitke. Obljubi, da bo še naprej posvetil svoje skromne moči brezniki občini in šolski mladini. Ne misli prej zapustiti kraja, predno ne gre v pokoj ali pa, da ga poneso na domače pokopališče, če ga smrt zasači med delom. — Ob prijaznih pogovorih pri kozarcu vina v stanovanju, kamor je slavljenec povabil celo družbo, je kmalu potekel čas. Župan in predsednik kraj. šol. sveta sta prav tolačila naša čutila do gospoda nadučitelja. Vsi brez razlike želimo gosp. nadučitelju zdravje, da bo mogel še mnogo koristiti svoji domači občini. Bog ga živi! Na mnoga leta!

**Na meščanski šoli v Postojni** je razpisano učno mesto iz matematično-tehnične strokovne skupine. Prošnje je vlagati do 10. aprila t. l.

**Požar na Studenem.** V soboto 22 t. m. ponoči ob 1 uri je nastal požar pri hiši Ivana Milavca. Pogorela je šupa, nekaj vozov, streha cele hiše ter precej centov sena. Gasilnemu društvu studenskem se je zahvaliti, da ni ogenj uničil hišnih spodnjih prostorov, pohištva, obleke in drugih reči, ki jih niso mogli takoj znesti na varno. Da je društvo pod spretnim vodstvom načelnika res hvalevredno delovalo in da je bilo v tem slučaju velikega pomena, se vidi po tem, da ni ogenj uničil precejšen del vasi, kar bi se bilo brez požarne brambe prav gotovo zgodilo. Prav malo narazen stojijo druge hiše s slamaatimi stre-

hami; užgala bi se streha od strehe, ker so skoro vse slamatne in tesno ena poleg druge. Dve sosedni hiši sta že začeli goreti, toda dobro izveštani gasilci so takoj pogasili. Razen gasilcem se je ob tej priliki še posebno zahvaliti studenskim ženam in dekletom, ki so donasile vodo iz oddaljenih vodnjakov. Pogrešalo pa se je vodovoda in hidrantov, ravno tako gasilnega doma, kjer bi bila brizgalna bolj pri rokah. Za dom si je društvo že nabralo nekaj prispevkov; darovale so tudi banka Slavija, Vzajemna zavarovalnica v Gradcu in Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani; vendar nabrana še ni zadostna vsota. Kdor vé, kako velike nesreče je vasi ubranilo društvo, mora pripoznati, da je gasilna bramba res velike važnosti in zahvaliti je vse one, ki se iz človekoljubja res pobrigajo za ustanovitev takih društev in sodelujejo pri njih in jih z denarjem podpirajo.

**Kinematograf »Ideal«.** Samo danes in jutri še se predvaja senzacijska, aktualna diplomatska intrigantska igra »Diplomat ali tretja moč«. Slika je prvovrstno delo tvrdke Nordiskfilm Ko. in velezanimiva. Tudi ostale točke, posebno »Žurnal Pathe«, »Uko Till« itd. so prvovrstne.

**Radovedno občinstvo.** Včeraj popoldne je prišel na južni kolodvor, kakor običajno, odgonski voz ter zapeljal na dvorišče. V tem se je pa že raztrosila vest, da prideta Polajmko in njegova žena in hitro je bila skupaj množica okrog 300 glav ter videla mesto zaželjenega Polajnkota par odgoncev.

**Kolo ukradeno** je bilo snoči iz veže na Dolenjski cesti št. 5 delavcu Jožefu Kaduncu. Kolo je tvrdke »Puch«, črno pleskano in ima navzgor zakrivljeno balanco. O storilcu se nimajo sledu.

**Nepreviden kolezar.** Predvčerajšnjem je Pred škofijo nek kolezar tako neprevidno vozil, da je zadel in podrl mestno ubožico Uršulo Klemenčičevo, katera je zadobila pri padcu na glavi znatno telesno poškodbo.

**Pes napadel** je včeraj na Vodnikovem trgu delavca Ivana Mereta ter mu k sreči samo raztrgal hlače. Lastnik psa je znan.

**Delavsko gibanje.** Včeraj se je z južnega kolodvora odpeljalo v Ameriko 18 Hrvatov, nazaj je prišlo pa 40 Macedoncev. 60 Hrvatov je šlo v Nemčijo, 28 pa v Novo mesto. 45 Ogrov je šlo na Grosuplje. Predvčerajšnjem je šlo v Ameriko 40 Macedoncev, 7 Slovencev in 17 Hrvatov, nazaj je prišlo pa 200 Hrvatov in 50 Macedoncev.

**Izgubila je včeraj** neka dama denarnico, v kateri je imela manjšo svoto denarja, blagajniški ključ ter nekaj znamk in kolekov. Našla je ga. Marija Držaj moški dežnik.

## Narodna obramba.

**Družbi sv. Cirila in Metoda** je poslal g. Ant. Mladič, okr. sodnik v Smarju pri Jelšah 10 K, mesto venca na krsto pok. ge. Terezije Sernečeve. Pustna zbirka v Ledinah je vrgla K 5, vsoto je poslal podružnični blagajnik g. And. Možina. Hvala! Gostilna pri Klincu v Ljubljani je darovala za praznike družbi 50 v, nekaj starega denarja, ovitek rabljenih poštinih znamk in 3 K iz nabiralnika. Hvala!

**Ciril in Metodovi družbi** je poslal g. veletržec Iv. Perdan v Ljubljani 1500 K kot prispevek za prodane vžigalice, katere prodaja družbi v korist. To dejstvo nas uči, kaj nam je storiti: uporabljajmo C. M. vžigalice iz Perdanove zaloge sodelujmo za našo narodno obrambo in prosveto. Vsi na krov!

## Društvena naznanila.

**III. slovenski vsesokolski zlet 1913.** Seja tajniškega in časnikarskega odseka vrši se danes v sredo ob pol 9. v Narodnem domu, Zvezna soba. Na zdar!

**Gorenjska sokolska župa** priredi v nedeljo, dne 6. malega travna t. l., ob 4. popoldne sokolsko akademijo v proslavo 50letnice slovenskega Sokolstva v prostorih »Sokola« v Kranju. Vstopnina: Sedeži I. do IV. vrste 2 K, ostali sedeži 1 K, stojišča 60 v, dijaki 30 v.

## Prosveta.

**Iz gledališke pisarne.** Jutri v četrtak (nepar) in v soboto (par) gostuje v naslovni vlogi opere »Tosca« gospa Lili Nordgartova z Dunaja. Da se razvidi, v kateri smeri se giblje zadnje čase dramatični repertoar te odlične pevke, navedemo nekaj vlog, v katerih je v lanskim in letošnjem sezoni gostovala v »Ljudski operi« na Dunaju, na dvornem gledališču v Braunschweigu in na gledališčih v Lübecku, Kielu in Hannoveru: »Pesem z gora«, »Ples v maskah«, »Carobna piščalka«, Senta v »Večnem mornarju«, Venus v »Tannhäuserju«, »Ortrusta« v »Lohengrinu«,

grofica v »Figarovi svatbi«, v »Nibelungih« Walkira, v »Siegfriedu« in v »Götterdämmerung« Brunhilda. Vloga Toske poje v slovenskem jeziku, ki ji je znan izza mlada, ker je hodila v Ljubljani v slovensko ljudsko šolo.

## Književnost.

— **Srbo-hrvaške »ženske« narodne pesmi.** V nakladi »Društva hrvaških srednješkolskih profesorjev« so izšle, izabrane narodne pjesme II. Zenske t. j. lirске, in sicer ljubavne, obiteljske, šaljive, balade in romance. Uredil in z uvodom opremil jih je dr. Nikola Andrić. Knjiga obsega 184 strani in stane 1-50 K. Dijaki jo dobivajo knjigo preko poverjenika — profesorja à 1-20 K.

— **»Nastavni Vestnik«**, glasilo hrvaških in slovenskih profesorjev, prinaša v svoji 6. številki poročilo o letošnji glavni skupščini »Društva slov. prof.«, nadalje obširno poročilo o novem zakonu glede proforskke pokojnine na Ogrskem in društvene vesti o »Društvu srednješkolskih profesorjev v Dalmaciji«. Izmed študij, ki jih priobčuje ta številka, se jih dvoje bavi z matematiko, ena z Aristotelovo »Analitiko«, ena (Ivšičeva) z glagolom bavitvi v slovanskih jezikih, ena pa nam daje karakteristiko sodobne psihologije in nje pouka v srednjih šolah. Več recenzij šolskih knjig.

## Razne stvari.

\* **Velika tatvina.** Iz Budimpešte poročajo: V Detti pri Temešvaru so vlomili v stanovanje vdove Jäger. Ropari so ukradli 8000 kron gotovine, vrednostnih papirjev za 400.000 kron in pa hranilniško knjižico, glasečo se na 25.000 kron. Hranilniško knjižico so že vnovčili. Vdova Jäger ima pol milijona kron škode.

\* **Maščevanje odpuščenega kurjača.** Iz Milana poročajo: Na kolodvoru v Parno je v soboto izpustil neki odpuščen kurjač iz maščevanja sedem lokomotiv, ki so stale zakurjene v kurilnici. Prva je skočila s tira pri prvem ovinku, dočim so se ostale v to zaletele. Škoda je ogromna. Zločinca so prijeli.

## Veliko neurje v Ameriki.

Iz Novega Jorka poročajo: Iz vseh krajev Združenih držav prihajajo poročila o strašnem neurju, ki je pokončalo mnogo ljudi in povzročilo ogromno materialno škodo. Na kanadski meji je zavladal silen mraz. Temperatura je naglo padla na 17 stopinj pod ničlo. V Ohio in v Kentuky so divjali silni snežni viharji. V Covingtonu je treščilo v držav. jetnišnico in jo vrglo. V Indiani so pokončane vse brzojavne zveze in je ubitih mnogo oseb. Mesto Indianapolis izgleda kakor po silnem potresu. V Missouri je divjal vihar s hitrostjo 75 milj na uro. Mesto Boksio v državi Arkanzas je razdejano. 4 osebe so bile ubite, petdeset pa je ranjenih.

Guverner države Nebraska in župan mesta Omaha poročata, da je bilo samo v Omaha najmanj 200 oseb ubitih. Štirideset cest je popolnoma razrušenih. V rezidenčnem delu mesta je orkan odnesel 150 hiš, 250 hiš pa je deloma razrušenih. Porušeno je tudi kinematografsko gledališče, v katerem je bilo 30 oseb ubitih. Nadalje je orkan razdrl 15 cerkev in 8 šol. V različnih delih mesta je izbruhnil požar. Gasilna dela so bila skoro nemogoča, ker so bile ceste polne razvalin. Pozneje je pomagal močan dež. Razni individui so začeli ropati. Tudi trije predkraji mesta Omaha so popolnoma razrušeni.

Telefonski urad, v katerem je bilo 175 telefonistov, je bil deloma razrušen. Mnogo uradnic je ranjenih. Samostan sv. Srca je popolnoma razrušen. Otroško bolnico z vsemi stanovalci, med katerimi je bilo kakih sto otrok, je vihar odnesel. Polovica otrok je mrtvih. Mestna elektrarna je poškodovana. Med viharjem je bil velikanski naliv. Železniški most čez reko Missouri je razrušen. Število mrtvih v Ohami cenijo na najmanj 200, število poškodovanih na 700, brez strehe pa je dvatisoč oseb.

V Čikagi je začel orkan razsajati v nedeljo o polnoči. V mestu so izbruhnili požari in je nad sto oseb ranjenih. Ker pa so skoro vse telefonične in brzojavne zveze deloma porušene, še ni škoda natančno znana.

## Telefonska in brzojavna poročila.

### Vojna na Balkanu.

#### Odrin padel.

Sofija, 26. marca. Po vesteh iz merodajnega mesta je danes jutraj en bolgarski konjeniški polk vdrl v

Odrin, Trdnjava je padla, mesto gorl, prebivalstvo beži v divjem strahu.

Sofija, 26. marca. Uradno se poročuje, da so Turki v Odrinu zažgali vsa skladišča, Bašlik, Kemer, Hadirlik, Kalk, Karak bej, arsenal in artilerijska skladišča, ter malo vojašnico med Janik Kišlo in bolnišnico. Vse vojašnice na severu mesta gore. Velikanski plamenj se dvigajo na vseh krajih mesta. Prebivalstvo bega v blaznem strahu ob utrdbah.

Sofija, 26. marca. Izpred Odrina poročajo o situaciji snoči ob 10. uri: Na vzhodnem sektorju so prodrli Bolgari do kakih 200 do 300 korakov pred notranji utrdbeni pas. Pri tem so zajeli 1000 Turkov. Zjutraj so jih bili vjeli že nad 300. Vzeli so Turkom 6 brzostrelnih pušk in 21 velikih topov, med njimi 7 brzostrelnih topov. Bolgari so topove takoj obrnili in bruhalni smrt in pogin v turške čete. Ponoči se je vnel ljut boj pri utrdbi Tokat hair na južnem sektorju in za utrdbo Papas tepe na zahodnem sektorju. Na severozahodnem sektorju so zavzele zvezne čete utrjeno pozicijo Ekmekčilo.

Ko se je danes zdanilo, so izvršili Bolgari ljut naskok na vzhodno stran Odrina ter vzeli utrdbe Aivas baba, Ajdji oglu, Kestenlik, Kuru cezine, Jildiz tabia, Topidu, Kaukas tabia ter zaplenili vse tamošnje baterije.

Sofija, 26. marca. Uradno se poroča, da je osma tundžka divizija zasedla na južnem sektorju Odrina prve pozicije ter zaplenila 20 topov, 8 brzostrelnih pušk in zajela nad 800 Turkov. Popoldne ob 5. so stale zavzele turške čete kakih 300 korakov pred notranjimi utrdbami. Ob pol 6. je bilo izdano tudi na tej fronti povelje za splošen naskok.

Berolin, 26. marca. Tukajšnje bolgarsko poslanštvo je dobilo ob pol 10. iz Sviteha brzojavko, ki potrjuje, da so vse utrdbe pred Odrinom v rokah zaveznikov. Vsa skladišča v Odrinu so zletela v zrak.

Ob 10. dopoldne je dospela brzojavka, da je Odrin padel, 23. bolgarski pešpolk je kot prvi prišel v mesto.

Sofija, 26. marca. Kakor zatrjujejo v bolgarskih vojaških krogih, se je bolgarsko vrhovno poveljništvo težko odločilo za naskok, ker je vedelo, da bo naskok zahteval mnogo žrtev. Končno je kralj dal svoje dovoljenje. Včeraj ob pol 1. zjutraj so se oglasile na celi črti trobente, ki so naznanile generalni naskok. Bolgarske izgube so velikanske.

Sofija, 26. marca. V mestu vlada velikansko navdušenje. Na odrinskih utrdbah so razobešene bolgarske zastave. Generalni naskok na Odrin, katerega so izvršile bolgarske in srbske čete z nepopisnim junastvom, je zahteval velikanske žrtev. Turška artilerija se je branila z občudovanja vredno hrabrostjo. Zlasti velike uspehe je imela srbska težka oblegovalna artilerija na južni in na zahodni strani, ki je uničila več turških baterij.

Brzojavke iz glavnega taborišča oblegovalne armade poročajo, da je nudi Odrin danes zjutraj nepopisen pogled. Cela planjava, na kateri leži mesto, je odsevala v žarečem svitu. Mesto gori na vseh koncih. Bolgari in Srbi so vdrl v goreče ulice. Prvi je bil bolgarski 23. pehotni polk.

Sofija, 26. marca. Odrin je od srbskih in bolgarskih čet že zaseden. Za 23. bolgarskim pehotnim polkom, ki nosi ime čičpanskega polka, je sledil jambolski polk, nato rodopski polk, za njim konjenica in topničarstvo.

Sofija, 26. marca. Mesto je v zastavah. Nepregledne množice se zbirajo pred kraljevo palačo.

Sofija, 26. marca. Poveljnika Odrina Šukri paše dosejaj še niso dobili. Iz Odrina prihaja vest, da se je najbrže usmrtil.

#### Skader.

Cetinje, 26. marca. Prestolonaslednik Danilo je poslal včeraj skaderskemu poveljniku Essadpaši pismeno obvestilo, da je črnogorski kralj dovolil 50urni rok, tekem katerega smejo vsi nekombatanti zapustiti Skader. Essad paša se je zahvalil

pismeno za plemenitost kralja, odgovoril pa je da ponudbe ne more sprejeti, ker nima pooblastila od turške vlade.

Dunaj, 26. marca. Vladni krogi zatrjujejo, da so dobili poslaniki velešil na Cetinju in v Belgradu pooblastila, da posredujejo pri črnogorski, oziroma srbski vladi, da preneha bombardiranje Skadra in da obe vladi odpokličeta vse svoje posadke iz Albanije, ker je albansko vprašanje med velesilami že definitivno rešeno. Demarša poslanikov se še ni izvršila, ker ruska poslanika še nimata instrukcije.

Cetinje, 26. marca. Obstreljevanje Skadra je od včeraj ustavljeno.

Dunaj, 26. marca. V političnih krogih se zatrjuje, da je podal ruski veleposlanik na včerajšnji konferenci veleposlanikov v Londonu oficijozno izjavo, da dovoli Rusija, da pripade Skader Albaniji.

Velikanska zmaga Bolgarov pri Čataldži. — Velik strah v Carigradu.

Sofija, 26. marca. Danes zjutraj so dospeli o velikih bojih pri Čataldži sledeče uradne vesti:

Ob Čataldži so bile predvčerajšnjem turške predstraže napadle bolgarske pozicije. Ena divizija bolgarskih sprednjih vojev je zagnala Turke v divji beg. Bolgari so nato začeli s splošnim napadom ter zavzeli vasi Delepes, Indies, Subacu in Serbeli.

Turki so se na celi črti umaknili. Carigrad, 26. marca. V mestu vlada velikansko razburjenje. Izpred Čataldže se slišati neprestano grmenje topov. Prebivalstvo je v velikem strahu, da prodro Bolgari utrdbe in prično svoj pohod na Carigrad. Turška vojska je popolnoma desorganizirana. Mnogo častnikov se sploh ni vrnilo k četam ter se potikajo po Carigradu. Turška vlada je pozvala te častnike, da naj se nemudoma vrnejo k vojski.

Avstro-Ogrski korak na Cetinju.

Pariz, 26. marca. »Temps« piše k avstro-ogrskemu koraku na Cetinju: »Avstro-Ogrska je zopet enkrat pokazala kako težo imajo vojaški argumenti v političnih diskusijah. Avstro-Ogrska uredi vprašanje Skadra po svojih željah, da čuti Srbom in Črnogorcem svojo moč in je poleg tega potrdila svoj protektorat nad Albanijo in svoj prestiž v Jadranskem morju in sicer brez odpora, da celo s sodelovanjem Italije. »Debats« pravi, da se bo moral črnogorski kralj Nikolaj ukloniti usodi.

Petrograd, 26. marca. Pri debati o proračunu zunanje ministrstva je dal Sazonov poslancem nekatera privatna pojasnila, izogibal pa se je govoriti o vprašanju Skadra. Sazonov je izrekel upanje, da se bo posrečilo mirno poravnati spor med Bolgarsko in Romunsko ter se o situaciji sploh izrazil optimistično.

Avstrijsko-črnogorski spor. — Italijanski kralj posreduje?

London, 26. marca. »Daily Chronicle« poroča k novi avstrijski noti na Črno goro, da je laški kralj prosil svojega tasta, da naj ugodil avstrijskim zahtevam že iz človekoljubnih razlogov. »Central News« piše, da je korak Avstrije le en del diplomatskega načrta in da sta Italija in Rusija tudi že napravili svoje korake.

Lakota v Črni gori. — Rusija pošilja živila.

Berolin, 26. marca. »Vossische Ztg.« poroča iz Dunaja, da je prosil kralj Niolaj rusko vlado, da naj pošlje Rusija nemudoma žita in moke, da se izogne Črna gora veliki lakoti. Oni dve ladji, ki sta odpluli pred kratkim iz Odese in ki vozite žito in moko za Črno goro, prideta nepozno. Ruska vlada je naročila nato pri avstrijski deželni banki, da naj odpošlje v najkrajšem roku za poldruhi milijon moke in koruze v Črno goro in sicer preko Trsta ali Reke. Žito je že na poti.

Nov albanski kongres.

Dunaj, 26. marca. Mladoturški kabinet je sklenil sklicati v Carigrad nov albanski kongres kot protest proti albanskemu kongresu v Trstu. Ta novi albanski kongres se bo izrekel za avtonomijo Albanije pod suvereniteto sultana in z muhlmanskim knezom.

Bolgari obstreljevali italijanski parnik.

Milan, 26. marca. »Secolo« poroča iz Soluna, da so Bolgari dne 21. t. m. obstreljevali v Dardanelah italijanski parnik »Orion«. Parnik je imel na krovu 20 turških častnikov, 37 potnikov I. in II. razreda in 100 potnikov III. razreda. Pri Tokanaslamu so Bolgari nenadno začeli streljati na parnik. Kakih 30 strelcev je zadelo. Moštvo »Oriona«, ki je vozil pod francosko zastavo, je poskakalo v morje. Ko je razobesila ladja veliko italijansko zastavo, se Bolgari preuehali streljati.

**Velevažna izjava sira Edvarda Greya. — Usoda Skadra odločena. Skader pripade Albaniji.**

London, 26. marca. Sir Edvard Grey je podal v včerajšnji seji poslanske zbornice velevažno izjavo glede balkanskega vprašanja in glede bodoče usode Skadra. Naglašal je med drugim, da so imele velesile glede balkanskega vprašanja dve nalogi, namreč lokalizirati vojno med balkanskimi zavezniki in Turčijo in preprečiti, da bi se kršil evropski mir. Velesile so s svojim postopanjem dokazale, da je bilo neutemeljeno domnevati kakor da bi katerakoli izmed njih hotela porabiti balkanske zmede za teritorialne pridobitve na kontinentu ali na otokih. Zelo težavno je bilo predvsem vprašanje o bodoči Albaniji in o njeni obmejitvi. Še pred veliko nočjo je bila situacija zelo težka. Šlo se je za to, da se ustvari Albanija, ki bi ne ohranila ne prevelika in ne premala, da bi se tem ne oškodovale upravičene in s pravico pridobljene pretenzije Črne gore in Srbije, oziroma Grške. Velesile so razpravljale o vseh vprašanjih. Niso pa še diskutirale o ureditvi južnih albanskih meja. Tudi glede te obmejitve še vladajo nesoglasja, vendar pa se je nadejati, da se bodo dala vsa ta nesporazumljenja mirnim potom odpraviti. Drugače je bilo to glede severnih in vzhodnih mej. Te meje so tvorile veliko nevarnost, da bi se spričo ureditve teh meja razvil konflikt med posameznimi državami. Ta nevarnost je sedaj definitivno odstranjena, zlasti glede Skadra in nekaterih drugih mest na severu in vzhodu Albanije. Koncem preteklega tedna je bil ta sporazum dosežen.

Velikega pomena je tudi ustvarjena garancija za verske svoboščine muslimanskega in katoliškega prebivalstva, ki pripade Srbiji in Črni gori. Kar se tiče natančnejših zemljepisnih mej, se bodo brezdvomno potvrdile še velike težkoče. In priznat se mora, da ni popolnoma izključen kak incident. Bodoče je treba še razpravljati glede prevzeta turškega državnega dolga po balkanskih zaveznikih in o usodi Egejskih otokov. Po dolgih tednih mednarodnega vnenmirjenja je treba, da je ves svet zavežen velesilam, da so rešile vsa vprašanja razen onih, ki absolutno ne morejo povzročiti nobenega vznemirjenja več. Velesile bodo sporočile Srbiji in Črni gori, naj ustavi v prajih, ki po sklepu velesil pripadajo Albaniji, vsake nadaljnje vojne operacije, naj odpokličejo od tamkaj svoje armade in naj definitivno ustavi oblegovalno akcijo proti Skadru, ki pripade Albaniji, ker bi bilo to samo brezuspešno prelivanje krvi. Ako bi se Srbija in Črna gora ne uklonili tej zahtevi, izgubita vse simpatije na Angleškem in proti njima bi ne nastopila samo oborožena sila ene države, marveč vsa združena Evropa. V tem ziru bodo velesile skupno intervenirale v Belgradu in na Cetinju.

Na to je sir Edvard Grey obširno razpravljal še o mirovniški pogajanjih in ureditvi raznih finančnih vprašanj.

Belgrad, 26. marca. Včeraj se je razpisala tu in vzdrževala uporno ves večer vest o padcu Skadra. Toda ta vest ni nikakor točna. Kakor potuženi vragi zatrjujejo, se sicer vrše pred Skadrom že tri dni ljute borbe, toda glavni naskok se še ni pričel. Predvsem je treba tudi konstatirati, da je bila v akcijo srbska težka artilerija.

#### Solun in Drač.

Belgrad 26. marca. Min. predsednik Pašić se je nasproti uredniku solunskega lista „Independent“ izjavil glede Soluna tako-le: Ni se bati, da bi srbsko pristanišče na Jadranskem morju delalo nevarno konkurenco Solunu. To jadransko pristanišče bo najbrže Drač, ki je od Srbije prav tako oddaljen kakor Solun. Razentega pa nima Srbija nobenega vzroka, da bi daljala prednost zvezi z Dračem pred zvezo s Solunom. Razentega ne vem, da bi bilo mogoče takoj zgraditi pristanišče in nevtoralno železnico do te luke. In gotovo je, da bo poteklo še mnogo časa, da se ta železnica dogradi. Ta železniška zveza preko Albanije ne bo nikoli tako varna nego ona do Soluna. Ako pa se zgradi na jadransko luko, Drač ne bo konkurenca Solunu, ker bo Solun vedno bližje do trgovine z Grško, Egiptom, Malo Azijo in Sirijo. Na vprašanje, ali bo Srbija sklenila glede Soluna kakšno konvencijo z državami, kateri bo Solun pripadel, je Pašić odgovoril, da je taka konvencija že gotova stvar in da lahko že danes pove, da bo Srbija imela v solunskem pristanišču iste ugodnosti kakor v Draču. — To izjavo srbskega min. predsednika tolmačijo v prilog grške posesti Soluna in da je v tem oziru že došlo do sporazuma med grško in srbsko vlado.

**Nasilne konverzije pri Djakovici. — Afera patra Palica.**

Dunaj, 26. marca. Iz poučenih jugoslovanskih krogov dobivamo o nasilnem spreobračanju pri Djakovici sledeče informacije: To spreobračanje ni bilo nikakor nasilno. Tri vasi v okolici Djakovice so prestopile v pravoslavno cerkev. Po večini so bili prebivalci Srbi, ki so bili svoj čas pravoslavni. Za časa arnavtskih grozodejstev je prestopila polovica prebivalstva h katoliški, polovica pa k mohamedanski veri. Prebivalci so storili to deloma iz strahu pred Arnavti, deloma pa da si pridobije zaščito Avstro-Ogrske. Sedaj po okupaciji so se prebivalci vrnili v pravoslavno cerkev.

**Glede patra Palica se potrjuje, da je bil s 55 Arnavti, s katerimi je širil upor proti oblastim, aretiran. Ko so ga orožniki peljali v Peč, jim je skušal uiti. Orožniki pa so streljali ter ga usmrtili.**

**Pomožni ekspediciji pred Skader.**

Dunaj, 26. marca. Avstro-ogrška in italijanska vlada sta sklenili poslati pred Skader dve pomožni ekspediciji, namenjeni za civilno prebivalstvo, ki ima zapustiti Skader. Avstro-ogrška je poslala Lloydov parnik »Metković«, Italija pa parnik »Gioca«. Na parnikih so zdravniki, strežniki in usmiljenke, obleka in potrebno živilo. »Metković« je že odplul iz Tista.

**Medovi zajeta tuja ladja.**

Belgrad, 26. marca. (Izvirno poročilo.) Iz Soluna javljajo, da so grške torpedovke pri Medovi zajele neko tujo, menda avstro-ogrsko ladjo, ki je imela na krovu 80.000 pušk manlicherc, 12 topov in veliko množino streljiva. Ves tovor je bil baje namenjen za Albanijo.

#### Vojvoda Putnik.

Belgrad, 26. marca. Vojvoda Putnik se je odpeljal iz Skoplja ter se preko Gumeadža napotil v Bitolj inspiciirat tamkajšno posadko.

#### Francoska vladna izjava o situaciji.

Pariz, 26. marca. V francoskem parlamentu in v senatu je podala vlada sledečo izjavo: Ni morda predsojdek, ki sili vlado, da misli na narodno obrambo. Ojačenje vojaških moči s strani drugih držav je prisililo tudi prejšnjo francosko vlado, da je predložila triletno, za vse enako službeno dobo. Tudi sedanja vlada vztraja na tem. Taka žrtve ni prevelika za patriotizem in za voljo države k življenju. Dovolitev kreditov bo spravlja tudi oboroženje države na višek. Republikanska Francoska je dokazala, da se hoče nesebično zavzemati za svetovni mir, ne more se pa odreči onim težnjam, ki jih zahtevajo državni interesi. Vlada bo neumorno delala na to, da okrepi edinstvo vseh republikancev.

Vlada je mnenja, da je mogoče spravi z majoritetnim principom v sklad od senata sprejeto zastopstvo manjšin. Izjava konča z zagotovilom, da se bo francoska vlada vedno trudila pomoči v svetu Evrope duhu sprave in nepristranosti do vejave. Zvesto se bo Francoska držala svojih zavezniškov in prijateljskih pogojev ter s tem okrepila državo na zunaj kakor tudi slej kot prej delovala z velesilami na to, da se balkanski spor mirno poravnata.

#### Ujetniki iz Janine v Atenah.

Atene, 26. marca. Esad paša, njegov brat Mehid beg in turški generalni štab v Janini so dospeli v Pirej. Negreledna množica jih je pričakovala ter pritejala Esad paši ovacije. Polkovnik Kontojamis je sprejel došlece z besedami, da je dobil od vojnega ministra nalog pozdraviti hrabrega branitelja Janine. Esad paša, ki je bil zelo ginjen, se je zahvalil za sprejem. Esad paša in drugi odlični vojni ujetniki bodo stanovali v hotelu Melas v Kephissiji.

#### Ruska demobilizacija.

Berolin, 26. marca. »Vossische Ztg.« poroča iz Petrograda, da ruska vlada do sedaj še ni izdala splošnega ukaza za demobilizacijo. Začeli pa so odpuščati rezerviste v gotovih okrajih. V Moskvi so jih včeraj odpustili čez 2000.

#### Bolgarsko-romunska vojaška konvencija.

Petrograd, 26. marca. Listi poročajo, da je prišel sem bolgarski general Dimitrijevič z nalogo, da sklene vojaško konvencijo med Bolgarsko in Romunsko.

#### Bolgarsko-romunski spor.

Petrograd, Sazonov je izdelal kompromisno formulo, s katero bo mogoče v najkrajšem času poravnati bolgarsko-romunski spor.

#### Aretacija atentatorja Opniča.

Berolin, 26. marca. »Lokal Anzeiger« poroča iz Belgrada, da so atentatorja Opniča, ki je izvršil v Velezu atentat na srbskega četaša Popovića in ga težko ranil, aretirali v Solunu. Prepeljali ga bodo v Skoplje, kjer pride pred vojno sodišče.

#### Otoško vprašanje.

Rim, 26. marca. »Tribuna« poroča, da je odstopila Angleška otok Ciper Grški in sicer samo zato, da izvrši pritisk na Italijo, da odstopi svoječasno Rhodos. List poudarja, da je otok Rhodos last Turčije in da ga je prevzela Italija samo v zastavo.

#### Avdijence.

Dunaj, 26. marca. Cesar je sprejel danes ob 10. dopoldne zunanega ministra grofa Berchtolda v posebno dolgi avdijenci.

#### Novi dunajski nadškof.

Dunaj, 26. marca. Cesarju je bil prezentiran imenovanje za dunajskega nadškofa msgr. Piffel, prošt klosterneuburškega samostana.

#### Češko-nemška spravna pogajanja.

Praga, 26. marca. Poslanec Udržal piše v »Venkovu«, da bo pomirjenje zunanje situacije imelo za posledico tudi gotove izpremembe v notranji politiki. Te izpremembe pa bodo imele bolj osebni značaj. Bodoči kabinet se bo udinjal zopet vnanjemu ministru. Merodajni krogi iščejo samo spretnega akteurja. Kar se tiče češko-nemških spravniških pogajanj smo uverjeni, da nam naši nasprotniki ne bodo več dovolili, kot to, kar lahko opirajo se na našo moč zahtevamo. Spravna pogajanja naj bi obmejila pot nadaljnega dela, omejila naj bi nepotrebne in škodljive narodnostne spore vsaj toliko, da se Cehom zagotovo nevdržljiv gospodarski in kulturni napredek. Mi smo za časten mir, katerega smo voljni takoj skleniti, pri tem pa seveda zahtevamo svoje pravice.

#### Solska borba na Moravskem.

Brno, 26. marca. Češki okrajni šolski svet v Lipniku je bil na podlagi lex Perek ugovarjal proti sprejetju 105 otrok v tamošnjo nemško šolo. Upravno sodišče je sedaj pritožbo okrajnega šolskega sveta zavrnilo z motivacijo, da se ni dokazalo, da so dotični otroci po sprejetju v nemško šolo znali učni jezik.

#### Nova rusinska stranka.

Dunaj, 26. marca. Kakor znano se je rusinska zveza v poslanski zbornici razšla. Z rusinske strani se sedaj poroča, da se bodo začela čim se državni zbor zopet sestane, takoj zopet pogajanja za ustanovitev novega kluba rusinskih državnih poslancev iz Galicije. Tudi rusinski deželni poslanci v Lvovu bodo tvorili, kakor dosedaj zvezo z rusinskimi državnimi poslanci. Temu nasproti pa baje ne bodo sprejeti v zvezo rusinski poslanci iz Bukovine.

#### Še več vojaških novincev.

Budimpešta, 26. marca. Glasom vesti nekaterih listov se pogaja vojni minister z obema vladama zaradi pomnožitve števila vojaških novincev, tako da bo štela vojska v mirnem času 400.000 mož.

#### Novi Francoski kabinet.

Pariz, 26. marca. Novi kabinet se je včeraj predstavil zbornici. Kabinet ima le prav majhno večino in je nastopil pod tako neugodnimi razmerami, da se smatra njegovo stališče že zdaj za omajano.

#### Angleška in evropska vojna.

London, 26. marca. Ministrski predsednik Asquith je odgovoril v poslanski zbornici na tozadevno vprašanje: Kakor se je že opetovano naglašalo, ni Angleška prisiljena po nikanrskih tajnih in parlamentu neznanih pogodbah udeležiti se katerekoli vojne, če izbruhne vojna med evropskimi državami. Angleška se bo morala sama odločiti, če se udeleži kake vojne ali ne. Kako bi se uporabila angleška vojska in mornarica, če se Angleška odloči udeležiti se vojne, sedaj iz umljivih razlogov ni mogoče povedati.

London, 26. marca. Drugi državni tajnik in vojnem ministru, Baker, je izjavil v parlamentu, da ne misli sedanje ministru na to, da bi uvedlo splošno vojaško dolžnost.

#### Iz Tripolitanije.

Rim, 26. marca. Agenzia Stefani poroča iz Tripolitanije: V sled pogostih ropov vstaških El Baruni, ki stoje nasproti Garianu, je sklenil general Ragni podvzeti vojaško akcijo, da jih prežene iz dolin reke Arbe in Serta. Po opetovanih bajonetnih naskokih so vzeli Italijani njih taborišče in je zažgali. Sovražnik je zbežal v divjem begu; en del je zbežal proti Mizgi, drugi del proti Yeffrenu. Vstaši so pustili na bojišču 220 mrtvih in mnogo ranjenih. Tudi pri Monttrusu se je bil hud boj, ki je trajal nad 5 ur.

#### Današnji list obsega 6 strani.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Valentin Kopitar.

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

## „Kufeke“

Redilno, lahko prebavno živilo in krepljeno sredstvo za bolnike, slabotne in prebolele vsake starosti. Dobroslastno je in se pripravlja v različnih oblikah. Zahtevajte v lekarnah, drogerijah ali naravnost od firme R. Kufeke, Dunaj III. kuharsko knjigo »Kufeke« s 107 preizkušeni recepti za kuhanje.

## Spomlad se nam bliža

in svet praznuje cvetočo mladost leta. Ni ga pa za zdravje nevarnejšega časa kakor ravno spomlad in prav sedaj se nam je posebno varovati prehlajenja. Varujemo se jih pa, ako občutljivi ljudje na izprehode vedno jemljejo seboj Fayeve pristne sodenske mineralne pastilje in jih po predpisu rabijo. Skatija stane samo K 1-25, pazite na ime »Fay« in zavračajte ponaredbe. Nadalje znamenje: uradno poverjenje županskega urada kopališče Soden na T. na belem kontrolnem pasu.

## Forman proti nahodu

Učinek presenetljiv! Pušica 40vin.

Pozor: Nahajajo se ponaredbe popolnoma brez vrednosti prevarljivo podobno zavite. Zhtevajte izrecno

Forman! 984

## STOLLWERCK mlečne karamele

redilne — okusne

5 kosov = 10 vinarjev

Pristne le, če

STOLLWERCK na vsakem bonbonu!

## Proti prahajem, luskinam in izpadanju las

deluje najboljšo priznana

Tanno-chinin tinktura za lase

katera okropčuje lasišče, odstranjuje luske in preprečuje izpadanje las. 1 steklenica z navodom 1 krono. Razpošilja se z obratno pošto ne manj kot dve steklenici.

Zaloga vseh preizkušenih zdravil, medic. mlj, medicinal. vin, špocialitet, najfinjših parfumov, kirurških obvez, svežih mineralnih vod itd.

Dež. lekarna Milana Leusteka v Ljubljani Rosljova cesta št. 1.

poleg novozgrajenega Fran Jožetovega javlj. mostu. 17

V tej lekarni dobivajo zdravila tudi člani bolniških blagajin južne železnice, c. kr. tobačne tovarne in okr. bolniške blagajne v Ljubljani.

## Zitne cene v Budimpešti.

Dne 26. marca 1913.

### Termin.

Pšenica za april 1913	za 50 kg	11-08
Pšenica za maj 1913	za 50 kg	11-37
Pšenica za oktober 1913	za 50 kg	11-88
Rž za april 1913	za 50 kg	9-31
Rž za oktober 1913	za 50 kg	9-36
Oves za april 1913	za 50 kg	9-21
Oves za oktober 1913	za 50 kg	8-37
Koruza za maj 1913	za 50 kg	7-47
Koruza za julij 1913	za 50 kg	7-75



Milan Lah

1121

Lojzka Lah roj. Trošt

poročena.

Lož

26. marca 1913

Ljubljana.

## Meteorološko poročilo.

Vilina nad morjem 306-2 Srednji zračni tlak 736 mm

MARCA	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v C	Vetrovi	Nebo
24.	2. pop. 9. zv.	731-1 736-0	12-4 9-0	p. m. jzrah sl. sever	del. jasno oblačno
25.	7. zj.	740-2	3-9	sl. svzh.	megla
26.	2. pop. 9. zv. 7. zj.	739-4 740-3 739-9	15-1 10-3 8-0	sl. zah. sl. vzjvzh.	del. oblačno oblačno

Srednja predvčerajšnja temperatura 10-3°, norm. 5-2° in včerajšnja 9-8°, norm. 5-4°. Padavina v 24 urah 8-2 mm in 0-0 mm

## Zahvala.

Povodom prerane in bridke izgube naše ljube in nepozabne mamice ozir. sestri, svakinje in tete, gospe

**Ane Presker roj. Kos** soproge drž. žel. oficijala in posestnice

se zahvaljujemo tem potom najtoplejši vsem cenj. udeležencem za mnogobrojno sprazstvo rajnice k zadnjemu počitku in za izkazano nam sožalje.

Posebno pa izrekamo presčno zahvalo vsem udeležencem velec. gg. načelnikom c. kr. drž. žel. uradov, g. kontrolorju, gg. kolegom uradnikom, gg. poduradnikom in ostalim udeležencem uslužbenecem c. kr. železnice.

Zalujoča rodbina.

## Fino izobrazena

sirota po veletrgovcu, 24. l. lepe zunanosti, domače vzgoje, muzikalna, 35.000 mark v gotovini, bi se kmalu rada srečno poročila z intel. gospodom zagotovljene eksistence. Samo resni, direktni in neanonimni dopisi pod »Majorenn« hauptpostlagernd, Gelsenkirchen. Stroga obojestranska tajnost. 1119

## Ceno se prodaja

**Puchov motor 6/7 HP**

s stranski vozom za 2 osebi. Več se poižve: **K. Derganc, topnič. vojaš.** 1105

## Motorno kolo

znamke »Neckarsulm« 2 3/4 HP, izborno ohranjeno, deluje brezhibno, 1115

se z mnogimi rezervnimi približinami ugodno prodaja. Ponudbe pod »Idealna voznja 1115« na upravništvo »Slovenskega Naroda«.

## Učenka

se takoj sprejme. 1088

Mme. Stuzzi, Sodna ul. 4. II. nadstr.

Najboljša in najzdravejša

**barva**

za lase in brado

je dr. Drallea »NERIL«, ki daje sivim in pordečelim lasem njih prvotno naravno in zdravo barvo. Dobi se svetla, rjava, temnorjava in črna v steklenicah z navodilom po 2 K, velike po 4 K, pri

**Stefan Strmoli**

Ljubljana, Pod Trančo št. 1.

Zasne kite, podlage in mrežice vseh vrst; gledališčne in toaletne potrebščine itd.

# Olbeke p o meri B. Götzl Ljubljana

najnovije oblike pri: Mestni trg 19 — Stari trg 8.

## Knjigovodja

ki je ob enem korespondent, z večletno prakso  
**želi s 1. majem prenesti službo.**  
 Cenjene ponudbe pod „Sposoben in zanesljiv“/965 naupr. »Slov. Narod«.

## Opekarski vodja

dobro izurjen z večletnim spričevalom  
**želi službe**  
 ali pa prevzeti v najem na kaki opekarni.  
 Naslov: **Ciril Gašparin, Rožna dolina št. 226 pri Ljubljani.** 1077

## Spretna blagajničarka

se sprejme v večjo špecerijsko trgovino v Ljubljani.  
 Ponudbe na uprav. »Slov. Narod« pod šifro „Blagajničarka“.

## Stavbne parcele

v Rožni dolini, občina Vič, poleg posestva g. Končana  
**so prav po ugodni ceni naprodaj in sicer □ seženj po K 7-50**  
 Poizve se na **Glincah št. 36. pri Francu Javorniku.** 945

## Motorno kolo

s stranskim sedežem, 1117  
 dobro ohranjeno, -se za prav nizko ceno proda. — Na ogled in poskušnjo pri tvrdki **Karel Čamerlik & Ko.,** Ljubljana, Dunajska cesta št. 12.

## SANATORIUM „EMONA“

v Ljubljani, Komenskega ulica 4.  
 Privatno zdravilišče za notranje in kirurške bolezni. Porodnišnica. Medicinalne kopeli. Lastnik in šef-zdravnik: **Dr. Fr. Derganc,** primar. I. kir. odd. drž. boln.

**V plačilne težkoče zašli**  
 :: trgovci in industrijci ::  
**se ranžirajo**  
 najhitreje in popolnoma diskretno in se tudi eventualno denar preskrbi. — Vprašanja pod „**Filialka Ljubljana**“ na upravništvu :: »Slovenskega Naroda« ::

## Univ. Med.

## dr. Benj. Ipavic

em. klinični asistent, strokovni zdravnik za ženske bolezni in porodništvo, **so jo preselil na Mestni trg št. 3** : v Ljubljani, poleg „rotovža“. : Ordinira 10.—12. dop. in 3.—4. pop.

**Šentna ponudba.**  
 Uradnik IX. pi. raz. in lišni posestnik, vdovec, 39 l. star, z otroki, bi se takoj poročil z gospodično ali vdovo brez otrok, staro od 28—40 let, s premoženjem. — Samo resne ponudbe s sliko naj se pošljejo do 30. marca 1913 na uprav. »Slov. Narod« pod šifro „Vel. nač. 1913/1078“

## J. Zamljen

čevlarski mojster  
**v Ljubljani, Gradisce 4**  
 izvršuje vsa čevlarska dela do najfinije izvršitve in priporoča svojo zalogo storjenih čevljev.  
 Izdeluje tudi prave gorske in telovadske čevlje.  
 Za naročila z dežele zadostuje kot mera iproslan čevlji. 237

## Podčastnik,

stojč v enajstem službenem letu, v starosti 31 let, z majhnim premoženjem, se želi seznaniti z gospico, ne čez 25 let staro.  
 Naslov pove upravništvu »Slovenskega Naroda«. 1066

## Pristno brnsko blago

Spomladanska in poletna sezija 1913.  
**Kupon n 3-10 dolg** : 1 kupon 7 kron  
 za popolno moško obleko : 1 kupon 10 kron  
 (suknja, hlače, telovnik) : 1 kupon 15 kron  
 „ stano samo „ : 1 kupon 20 kron  
 Kupon za črno salonsko obleko K 20—, dalje blago za površnike, turistiški loden, svilnate kamgarne, blago za damske obleke itd. razpošilja po tvorniških cenah :: kot solidna in poštena vilo znana ::  
**Zaloga tvornice za sukno Siegel-Imhof v Brnu (Brunna).**  
 Vzorec gratis in franco. — Od tega, da direktno naročajo blago pri firmi Siegel-Imhof na tvorniškem kraju, imajo privatni odjemalci veliko prednost. Največja izbira. Stalne najnižje cene. — Tudi najmanjša naročila se izvrše najpozorneje in natančno po vzorcu. 517

## Za podjetje v Opatiji se sprejme

takoj 1094  
**prodajalko, kuharico in hlapca.**  
 Naslov pove upravništvu »Sl. Naroda«.

## Drva

mehka in trda, (suha); radi pomanjkanja prostora znižane cene. Dostavijo se na zahtevanje tudi na dom. 257  
**Parna žaga SCAGNETTI, za skladiščem državnega kolodvora**

## Stanovanje

s štirimi sobami, kopalno sobo, sobo za služkinje, 983  
**se odda za majev termin.**  
 Elizabetna cesta št. 5.

## Trgovski sotrudnik

mešane stroke, ki je vajen potovanja in je upeljan, (tudi začetnik ki bi bil sposoben za potnika) 1100  
**se sprejme takoj.**  
 Ponudbe z zahtevo plače pod „**Potnik 1100**“ na upravništvu »Slov. Narod«.

**Edna posebnost likerja je Zdravnik želodca.**  


## Zdravnik želodca

je posebnost želodčnega likerja iz zdravilnih rastlin, kateri izborne vpliva proti slabostim v želodcu ter radi tega v nobeni družini ne bi smel manjkati.

**PRVO KRANJSKO PODJETJE**  
 za izvrševanje umetnega vezenja in trgovina ročnih del  
**J. Repše & I. Jeršek**  
 Ljubljana — Kongresni trg št. 5 — Ljubljana.  
 Zaradi velike zaloge se pričeja dela prodajajo po tvorniških cenah. Izvrševanje društvenih zastav in trakov ter vseh cerkvenih paramentov. Belo vezenje in predtiskarija. Občeznane nizke cene. Ugodni nakup raznih daril. Zunanja naročila se točno izvršujejo.

**Modni salon Stuchly - Maschke**  
 3 ŽIDOVSKA ULICA 3  
 naznanja in priporoča častitim damam tu in na deželi svojo krasno izbiro ravnokar došlih dunajskih in pariških modelov kakor največjo zalogo športnih klobukov.  
**Zalni klobuki vedno v zalogi.**  
 Opravila se točno izvršujejo. 1969 Cene brez konkurence!

**MINKA KOCJAN, maserka**  
 :: Ljubljana, Sv. Petra cesta ::  
 se priporoča cenjenim damam.  
 Tudi obrazna in telesna masaža po sistemu instituta de Beauté Pariz-Dunaj.  
 Manikura. 937 Manikura.

Priporoča se  
**ANTON ŠARC**  
 trgovina s perilom, pralnica in likalnica  
 Ljubljana, Selenburgova ulica 5.  
 874

**PATENTE**  
 vseh dežela izposluje inženir 94  
**M. GELEHAUS,** oblastveno avtor. in zapriženi patentni odvetnik na Dunaju VI., Mariahilferstrasse št. 37.

Cenjenim damam si dovolujem naznaniti,  
**da preselim svoj modni salon 7. aprila t. l., na Stari trg št. 28.**  
 Opozarjam pri tem na svojo lastno izbero najnovjših modelov in slamičkov, katere zaradi selitve prodajam po jako znižanih cenah. 1039  
**Modni salon A. Pogačnik Gosposka ul. 7**

**400.000 frankov**  
 z mesečnim vplačilom samo K 475 se zamore dne 1. aprila t. l.  
 z renomirano 877  
**turško državno srečko iz l. 1870 zadeti!**  
 Varno naložen denar, zasigurani dobitki! Skupine srečk v različnih kombinacijah na mesečne obroke od 3 K višje. Zahtevajte prospekte!  
**Čoške industrijske banke, glavno zastopstvo v Ljubljani.**

## Posojilnica v Logatcu

registrovana zadruga z omejenim poroštvo, vabi cenjene zadružnike

## rednemu občnemu zboru

ki se vrši

dne 6. aprila 1913 ob 2<sup>1</sup>/<sub>2</sub> uri popoldne v posojilnični pisarnici v Dol. Logatcu.

**DNEVNI RED:**  
 1. Poročilo ravnateljstva. — 2. Čitanje revizijskega poročila. — 3. Poročilo nadzorstva. — 4. Potrjenje računa za leto 1912. — 5. Razdelitev dobička. — 6. Volitev ravnateljstva in nadzorstva. — 7. Predlogi in nasveti zadružnikov.

## Cista bilanca dne 31. decembra 1912.

Št.	Aktiva	K	v	Št.	Pasiva	K	v
1	Gotovina v blagajni . . .	28648	32	1	Zadružni deleži . . . . .	26212	—
2	Vloga pri poštini hraniln. . .	1853	35	2	Nevzdig. div. zadr. deležev . . .	2589	88
3	Račun den. zav.: imovina . . .	158	50	3	Predplačane obresti posojil . . .	3275	—
4	Vrednostni papirji . . . . .	16530	—	4	Hranilne vloge . . . . .	1085325	78
5	Posojila . . . . .	1066264	87	5	Tekoči račun pri den. zav. . . . .	23548	—
6	Zaostale obresti posojil . . . . .	30378	10	6	Menični reeskont . . . . .	32290	—
7	Troški posojil . . . . .	350	47	7	Reservni fond:		
8	Tekoči račun strank . . . . .	81327	64		splošni: 8439-09 K		
9	Preh. obresti reeskonta . . . . .	683	52		posebni: 91463-09 K		99902 18
10	Inventar . . . . .	2315	56	8	Dobiček v letu 1912 . . . . .		11138 34
11	Posojilnično posestvo . . . . .	55770	85				
		1284281	18				1284281 18

1120 **Ravnateljstvo.**